ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 137 (11123) | 1966 оной июниин 10, пятница | Сэн 2 мүнгэн

АРАД ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

унгагшад А. Н. КОСЫГИНТАЙ уулзаба

КВА, июниин 8. (ТАСС-ай корр.). СССР-ховно Соведэй депутадта кандидат, КПСС-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Ми-үүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Алексей Нико- Косыгинтай уулзахын тулада Москвагай городской һунгуулиин округой ажалша-эр мянга гаран түлөөлэгшэд мүнөөдэр рэйхеэр гоёон шэмэглэгдэһэн Ехэ театр глараа.

С-эй Москвагай горкомой нэгэдэхи секре-І. Г. Егорычев суглаае нээгээ. СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар А. Н. Косыгиние дэбжүүлхэ тухай ниислэлэй олон предприятинуудай коллективүүдэй шиидхэбэрие ҕородой бүхы округой һунгуулиин урда тээхи зүблөөнүүд халуунаар дэмжээ гээд тэрэ хэлээ.

Этигэмжэтэ —«Серп и Молот» гэжэ заводой булад хайлуулагша Е. Н. Романов үгэ хэлээ.

Тэрэшэлэн СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент, Ленинскэ болон Нобелевско шангуудай лауреат Н. Г. Басов, РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша З. А. Баюшкина, Таманска дивизиин политотделэй начальник, Советскэ Союзай Герой подполковник Б. В. Белявский, Москвагай солото барилгашан, Социалис Ажалай Герой Г. И. Ламочкин, МГУ-гай студентка Наташа Соколова гэгшэд суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн байна. А. Н. Косыгинай түлөө һунгалтын үдэр нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэхыень москвагайхидые тэдэнэр уряалаа.

Сугларагшадай зүгһөө хани халуунаар угтагдан А. Н. Косыгин суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

-да таанадай дэзүүлһэн эти-йдабариин түлөө таанадта, гай городской һунгуулиин й бүхы һунгагшадта гүнзэгы ясхалан хүргэжэ байһанаа йлэн мэдүүлхыемни зүбшөө-эд А. Н. Косыгин хэлээ. Мо-й городской һунгуулиин ок- Национальностьнуудай Со-депутадта миниии кандидату-бжүүлһэн бүхы коллективүүд-эн зүрхэнэй баясхалан хүр- Энэ хадаа намда ленинскэ и, өөрынгөө бүхы түүхын соо хүдэлмэришэн ангиин, адай хэрэгэй түлөө, шэнэ, нис общество байгуулхын түэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ партиин гэшүүндэ ехэ эти-айдабари болоно. Энэ үндэр этигэл найдабариие харюул-улада бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэлээ зорюулхаб. Арадай найдабари хадаа угаа ехэ үндын хэрэг болоно. Энэ ха-ммунист бүхэндэ угаа шухала, юумэн болоно гээшэ.

мунис парти Верховно Сове-нгалтада урда мэтэ партийна-үнүүдтэй нэгэдэлтэйгээр ха-а гээд А. Н. Косыгин үргэл-лэн хэлээ. Депутадта канди-ые коммунистнууд болон набэшэ хүнүүдэй хамтадаа лгэ манай байгуулалтаһаа, бүхы ажабайдалһаа гараһан шагта заншал болонхой. Хэ-баад жэлдэ революционно хэхэдээ, зохёон байгуулхы н ажал эрхилхэдээ, социалис тануудые зэбсэг гартаа бари-гаалхадаа совет арад түрэл нис партияа тойрон нягтаар ан байха юм.

С-эй Центральна Комитедэй иин (1964 он) Пленумэй ха- тодорхойлһон партиин поли- хараа шугам манай арадай хүсэдөөр нэгэн һаналтайгаар дэһэн байна. Октябриин Пле-адаа партийна ажабайдалай кэ гуримуудые хүсэдөөр һэр- арадай ажахые научна хүтэлбэрилхэ хараа шэг-уд сэхээр абаа. Ленинскэ рим хадаа олониитын дүй дэ түшэглэдэг үнэхөөрөөл хүтэлбэри болоно.

С-эй XXIII съезд хадаа ма-ртиин, совет гүрэнэй ажабай- угаа ехэ шухала удха ша- түүхэтэ ушар болоно; съезд оронлын ехэ удха шанартай. хадаа манай ойрын жэлнүүд-лүүлхэ дотоодын болон гадаа-олитикые тодорхойлоо, ябуул- эли тодо программаар совет ые зэбсэглээ. Съездын шиид-нүүд хүдэлмэришэд, колхоз- болон совет интеллиген-манай ороной бүхы ажалша-гһөө нэгэн дуугаар һайшааг-дэ шиидхэбэринүүд манай юзуудай, комсомолой, бүхы организацинуудай ажал ын программа болоно үгөө.

тиин съездын һүүлээр ВЛКСМ- съезд Москвада болоо. Совет шулай түрүү отряд—комсо-ПСС-эй XXIII съездын шиид-нүүдые хүсэдөөр дэмжэнэ гэ-эд харуулһан байна.

Р-эй Верховно Соведэй урда һунгалтаһаа хойшонхи, илан-КПСС-эй Центральна Коми-октябриин (1964 он) һээ хойшонхи үе соо олон хэгдээ гэжэ бидэнэр мү-лэжэ шадаха байнабди. Со- Союзай экономическа хүсэ е саашадань бэхижүүлгые, байдал улам һайжаруулгые а зорилготой гүрэн түрын шу-эмжээ ябуулгануудые энэ үе най парти, Советскэ прави- бэелүүлээ. Манай арадай байгуулхы амгалан ажалые зэбсэгтэ хүсэнүүд найдамтай-амгаалжа байдаг.

ай хүндэ индустриин амжалта-р бидэнэр омогорхожо шадаха ди. Тэрэшэлэн үргэн хэрэг-эд бараа, эдеэ хоолой зүйл а жэл ерэхэ тудам нэмэнэ. эн дүрбэн жэлэй турша соо ажахын продукци абалга дээ- байна.

1963 болон 1965 онуудта манай орондо гандуу байгаа гэжэ мэдээжэ. Энэ хадаа промышленностиие хүдөө ажахын түүхэй эдээр, хүн зониие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, бусад эд бараагаар хангалгада горитой нүлөө үзүүлээ.

Оронииие эдеэ хоолой зүйлөөр хангахын тулада партиин Центральна Комитет, правительство шухала хэмжээнүүдые абаһан байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй шиидхэбэриин үндэһөөр хүдөө ажахые дэбжээхэ экономическа томо хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэнэ. Эдэ хэмжээнүүд бүри 1965 ондо колхоз, совхозуудые ажахын талаар бэхижүүлгэдэ туһалаа, ургасын муу байгаашье һаа, үнгэрһэн жэлдэ хүдөө ажахы, гол түлэб мал ажалай талаар, урда тээхи ямаршье жэлэйхидэ орходоо ехэ продукци үгөө.

Мүнөө үедэ ороной бүхы районуудта эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангалга гуримшуулагдаа. Эдеэ хоолой продуктнуудаар һаадгүйгөөр хангахын тулада шухала нөөсэнүүд байгуулагданхай. Хэрбээ ороной ямар нэгэн нютагта хүн зониие эдеэ хоолоор хангалгада һаад ушардаг байгаа гээшэ һаа, продуктнуудай дуталдаһанһаа бэшэ, харин хангалгые муугаар эмхидхэлгэһээ шалтагаална гээшэ. Манайда һүн, малай болон ургамалай тоһон, саахар, хилээмэн, үндэгэн, гахайн, овощ болон бусад продуктнууд яһала элбэг. Мүнөө эдеэ хоолой промышленностиие хүгжөөхэ, продуктнуудай түхэл янзые горитойгоор үргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха, тэрээгээр хүн зониие хүсэдөөр хангаха хэрэгтэй болоод байна.

СССР-эй Верховно Соведэй һүүлшын һунгалтаһаа хойшонхи дүрбэн жэлэй турша соо ажалай түлөөһэ гуримшуулха, салин хүлһэ, илангаяа доогуур түлөөһэ абадаг хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай салин дээшэлүүлхэ, пенсеэр хангалгые һайжаруулха, зарим түхэл янзын бүд, хубсаһан болон бусад хэдэн эд бараанай розничэ сэн хямдаруулха талаар гүрэнэй зүгһөө ехэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдээ.

Ажалшадай гэр байра һайжаруулхын тулада олон юумэн хэгдээ.

Научно-техническэ дэбжэлтэдэ үндэһэлэн, ороной үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые шэнээр, түгэлдэрөөр дэбжээхэ гэжэ табан жэлэй түсэбөөр хараалагданхай. Үйлэдбэриин ашаг үрые, ашаг олзые, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ, продукциин шанар һайжаруулга—эдэ бүхы асуудалнууд түрүүшын ээлжээндэ табигдана. Хүндэ индустриин урда мэтэ булюу түргэнөөр хүгжөөгдэхэтэй хамта хүдөө ажахы, хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленность нилээд түргэнөөр, хүндэ промышленностиин ургалтада дүтэрхыгөөр хүгжэхэ байна. Энэ хадаа арадай байдал улам һайжаруулгада шухалын шухала удха шанартай.

Манай Эхэ ороной экономико болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ, наука болон техникые хүгжөөлгэдэ, бүхы хэрэгүүдтэ баатар-город — Москва хүндэтэ һуури эзэлнэ.

Социалис хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ энэ табан жэлдэ тусгаар анхарал хандуулагдана. Орооһо тараанай ургасые али болохоор дээшэлүүлхэ гээшэ хүдөө ажахые түргэнөөр дэбжээхэ үндэһэ һуури болоно.

Энэ угаа шухала зорилго шиидхэхэ бодото замые КПСС-эй Центральна Комитедэй майн (1966 он) Пленум тодорхойлоо. Ниитэ гүрэн дотор, колхоз, совхоз бүхэндэ газар шанаржуулдаг мелиораци хэхэ, хүрьһэнэй үрэжэл дээшэлүүлхэ, газар таряалан бүри болбосоноор эрхилхэ талаар хэдэн олон томо хэмжээнүүдые бэелүүлхэ шухала гэжэ Пленум мэдэрһэн байгаа. Эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлгэ ороохо таряанай, бусад тарималнуудай тогтууритай ургаса абалгые хангаха байна.

Шэнэ табан жэлдэ арадай байдал улам түргэнөөр һайжаруулха зорилго парти табяа; хүн бүхэндэ абажа үзэбэл, бодото олзо доходынь 30 тухай процентээр нэмэхэ юм.

Колхозникуудай олзо бүри түргэнөөр ургаха, тэдэнэй олзо совхозуудай хүдэлмэришэдэй салин хүлһэнэй хэмжээнтэй адлирхуу болохо гэжэ КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдээр хараалагданхай. Колхозуудта ажалай түлөөһэ тогтууритай болгохые һанамжалан дурадхажа, КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй һаяхан баталан абаһан тогтоол угаа шухала удха шанартай.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ үндэһэлэн ажалшадай олзо доходые табан жэлэй турша соо горитойгоор нэмээхэ гэжэ хараалагдаһан байха юм. Хүн зоной худалдан абаха шадабариин түргэнөөр ургажа байһантай дашарамдуулан, шухала эд бараагаар хэрэгламжыень хангалгада бидэнэр тусгаар анхарал хандуулха ёһотойбди. Шэнэ эд бараа үйлэдбэрилгые хүгжөөнгүйгөөр энэ зорилгые шиидхэхын аргагүй. Совет хүнүүдэй материальна байдалай һайжарха тудам тэдэнэй хэрэгламжэ, хэрэглэдэг юумэнүүдэйнь түхэл янза хубилдаг. Промышленность энэ хубилалтануудые хаһа саг соонь хараадаа абажа, үйлэдбэрээ түргэнөөр шэнэдхэн табиха зэргэтэй.

Промышленна бүхы эд бараагаар хүн зоной хэрэгламжэ манайда хүсэдөөр хангагдана гэжэ мүнөөдөө үшөө хэлэхын аргагүй байна. Зарим түхэлэй гутал, трикотаж, оёһон хубсаһан, холодильник, бусад олон эд бараан дуталдадаг.

Бидэнэр мүнөө хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленностиие һураггүй түргэнөөр хүгжөөжэ, совет хүнүүдэй ажаһуудалай эрхэ байдалые һайжаруулдаг, аятай зохид байдал хангадаг, гэр доторойнь ажалые хүнгэдхэдэг шэнэ эд бараа бүри олоор бүтээжэ шадаха, бүтээхэ уялгатайшье байнабди. Эдэ һалбаринууд урда жэлнүүдэйхидэ орходоо түүхэй эдээр мүнөө һураггүй һайнаар хангагдана. Эдэ һалбаринуудта капитальна барилга хэхэ мүнгэ зөөри һомололго хоёр шахуу дахин нэмэхэ, орон дотор түхеэрэлгэнүүдые бүтээжэ гаргалга үргэдхэгдэхэ, манайда бүтээгдэдэггүй зарим түхеэрэлгэнүүд гадаадын оронуудһаа худалдан абтаха байна.

Шухала эд бараагаар совет хүнүүдэй хэрэгламжые хангалга худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдһөө нилээд ехээр дулдыдана. Худалдаа наймаанда өөрынгөө хэрэгээр үүсхэл гаргагшад хэрэгтэй байна. Худалдаа наймаанда шэнэ хүсэнүүдые, манай залуушуулые хабаадуулха, худалдаа наймаанда дуратайгаар тэдэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй. Худалдаа наймаан имагтал худалдан абагшадые хангахын тулада бэелүүлэгдэдэг юм гэжэ худалдаа наймаанай хүтэлбэрилэгшэ бүхэн һайнаар ойлгохо зэргэтэй; худалдан абагшын хэрэгламжэдэ тэдэнэй хандалга дээрэһээ эд бараа гаргадаг промышленностиин, мүн бүхы арадай ажахын ажал хэрэгэй ямар байһан тухай совет хүнүүд тобшолол хэдэг байна бшуу.

Барилгын угаа ехэ хэмжээтэйгээр хэгдэдэг болобошье байрын асуудал угаа бэрхэтэй шанга асуудалнуудай нэгэн зандаа үлэнэ. Шэнэ табан жэлдэ дүрбэн зуун ная миллион үлүүтэй дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра городуудта, хүдэлмэришэнэй тосхонуудта, совхозуудта бидэнэр бариха ёһотойбди. Энэ хадаа ехэ программа болоно.

Байрын гэрнүүдые барилгын шанарта холбоотой асуудалнуудые бидэнэр шэнээр хаража үзэхэ ёһотой болонобди.

Гэр байра барилгын талаар Москвагай организацинууд олон юумэ хээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Москвада барилгын индустриин хүсэтэ бааза байгуулха талаар угаа ехэ хүдэлмэри хэгдэнхэй. Городые болбосон зохид түхэлтэй болгохо, модо тарижа ногоорuулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Арадай гэгээрэлэй болон элүүрые хамгаалгын талаар манай туйлалтанууд бүгэдэндэ мэдээжэ. Һүүлшын жэлнүүдтэ олон шэнэ һургуули, хүүгэдэй эмхи зургаан, больница, поликлиникэ баригдаа. Тиигэбэшье манайда һургуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдэй эмхи зургаанууд дуталдана, больницануудай һууринууд мүн лэ үсөөдэдэг.

Арадай гэгээрэлэй болон элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудые бариха талаар саашанхи хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ гэжэ табан жэлэй түсэбөөр хараалагданхай, энээндэ нилээд ехэ мүнгэ зөөри һомологдохо. Эдэ мүнгэ зөөриие бүри ехэ ашагтайгаар хэрэглэхэ шухала. Томо больницануудые бариха хэрэгтэй. Тиихэдэ тэдэнэр хямда сэнтэй болоожо үгэдэг, гол юумэн гэхэдэ, хүн зондо мэргэжэлтэй һайн туһаламжа үзүүлхэ аргатай болгодог. Энэ хадаа мүн һургуулинуудта хамаадана. Тэдэниие бүри олон һурагшадай һууритайгаар баридаг болохо хэрэгтэй. Энэ хадаа һургуулинуудта һайнаар түхеэрэгдэһэн һуралсалай кабинедүүдтэй, лабораторинуудтай, физкультурна заалнуудтай байха арга олгоно.

Промышленностиие түсэблэхэ, хүтэлбэрилхэ шэнэ гуримые партиин Центральна Комитедэй сентябриин (1965 он) Пленум баталан абаа гээд А. Н. Косыгин үргэлжэлүүлэн хэлээ. Энэ гуримда орохо предприятинуудай ажахын ябуулгада хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, үрэ дүнгөөрнь һонирхохо эрхэ байдал бии болгохо байна. Энэ гурим хадаа гүрэнэй аша туһые үйлэдбэриин коллективүүдэй, тус тус хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй аша туһатай зүбөөр тааралдуулна, ниитын үйлэдбэриин бүри түргэнөөр ургаха, ажалшадай материальна байдал һайжаруулха эрхэ байдал бии болгоно.

Арадай ажахыда экономическа шэнэ гурим тогтоон хэрэглэхэ гээшэ хэдэн жэлдэ бэелүүлэгдэхэ ехэ, орёо хүдэлмэри болоно. Һүүлэй үедэ абтаһан экономическа хэмжээнүүдэй түрүүшын үрэнүүд мүнөө харагдадаг болоожо байна.

Ороной шэнэ гуримда ороһон 43 промышленна предприятиин нэгэдэхи кварталай хүдэлмэриин дүнгүүд мүнөө гаргагдаа. Шэнээр хүдэлмэрилжэ ороһон түрүүшын гурбан һарын турша соо эдэ предприятинууд продукцияа худалдаха талаар абаһан дээшэлүүлэгдэһэн түсэбүүдээ 25 миллион үлүүтэй түхэригөөр, ашаг олзын түсэбые 8 миллион гаран түхэригөөр үлүүлэн дүүргэээ.

Шэнэ табан жэлэй экономическа гол зорилгые бэелүүлхэ шухалын шухала эрхэ нүхэсэл гэхэдэ, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ ябадал болоно. Энэ хадаа материальна үйлэдбэриие тон түргэнөөр хүгжөөхэ, арадай байдал улам һайжаруулха үндэһэ һуури болоно.

Шэнэ табан жэлдэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гээшэ тусгаар удха шанартай. Парти хадаа арадай байдал түргэнөөр һайжаруулха хараа шэглэл абаад байна, энэ зорилго шиидхэхын тулада ажалай бүтээсые бүри хурдан түргэнөөр дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Ниитын ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ шухала замуудай нэгэн гэхэдэ, промышленностиин эгээн лэ ашаг үрэ ехэтэй һалбаринуудые түргэнөөр хүгжөөхэ ябадал болоно. Эгээн лэ багаар гаргаша хээд, арадай ажахыда ажалай бүтээсые, национальна доходые түргэнөөр ургуулха ябадал бидэнэр хангаха ёһотойбди.

Манай бүхы экономикын хүгжэлтые, арадай байдал улам һайжаруулгые тодорхойлһон табан жэлэй түсэбые баталха тухай хуули шэнээр һунгагдаһан СССР-эй Верховно Совет баталан абаха байна.

Промышленна продукциин, хүдөө ажахын үйлэдбэриин ургалта, орон дотор хэгдэхэ капитальна барилгын хэмжээн, транспорт, худалдаа наймаа болон хүн зониие хангадаг албые хүгжөөлгын хэмжээн тухай тоонууд КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдээр хараалагдаһан байна. Эдэ тоонууд манай арадай ажахын үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудай асари ехэ байһые харуулна.

(Түгэсхэлынь 2-дохи хуудаһанда)

МОНГОЛОЙ АРАДАЙ-РЕВОЛЮЦИОННО ПАРТИИН XV СЪЕЗДДЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет совет коммунистнуудай олон миллион армиин болон бүхы ажалшадай үмэнэһөө Монголой Арадай-революционно алдарта партиин XV съездын делегадуудые халуун зүрхэнһөө амаршална, Монголой Арадай Республикын бүхы коммунистнуудта болон ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ хүргэнэ, танай съездын хүдэлмэридэ эрхим һайн амжалтануудые хүсэнэ.

МНРП-гэй XV съезд—танай партиин болон бүхы монгол арадай ажабайдалдахи түүхэтэ шухала үе мүн. Танай съезд партиин олон талын ажал ябуулгын болон МНРП-гэй XIV съездын шиидхэбэринүүдые, гурбадахи табан жэлэй даалгабаринуудые хэрэг дээрэ бэелүүлхэ талаар арадай хэһэн эршэ ехэтэ, баатар зоритто ажалай дүнгүүдые гаргаха байна. Монголой коммунистнууд, танай ороной бүхы ажалшад өөрынгөө партиин хүтэлбэри доро социализмын бата бэхи материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха талаар, арадай материальна жаргалта байдалые һайжаруулха талаар ехэ амжалтануудые туйлаа. Социалис хани харилсаанай оронуудай бага нэгэдэлые болон нягта жагсаалые бэхижүүлхын, эб найрамдал батадхахын, арадуудай аюулгүй байдалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүсэл оролдолгоёо гаргажа байдаг Монголой Арадай Республикын уласхоорондын нэрэ хүндэнь ургаа, бэхижээ.

КПСС МНРП хоёрой хоорондохи нягта холбоо барисаае, Советскэ Союзай болон Арадай Монголой арадуудай хоорондохи аха дүүгэй хани барисаае, бүхы талын эбтэ харилсаае хүгжөөхын, бэхижүүлхын түлөө Монголой Арадай-революционно партиин хэһэн шухала юумые совет коммунистнууд, бүхы совет хүнүүд үндэрөөр сэгнэнэ. Дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй дайшалхы отрядуудай нэгэн мүн болодгшо МНРП хадаа өөрынгөө интернациональна уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ, Москвада 1957, 1960 онуудта болоһон Зүблөөнүүд дээрэ аха дүү партинуудай хамтадаа зохёоһон ниитын шугамые наринаар сахина.

МНРП-гэй XV съезд танай партиин болон арадай ажабайдал дотор зохихо һуурияа эзэлхэ байха гэжэ бидэнэр этигэнэбди. Съезд МНРП-гэй шэнэ программын болон дүрбэдэхи табан жэлэй Директивэнүүдэй проектнүүдые зүбшэн хэлсэжэ, баталаад, социалис общество байгуулгые дүүргэлгын замаар МНР-эй хүгжэлтын шэнэ үргэн ехэ түсэбүүдые хараалха байна.

Хүндэтэ нүхэдүүд, социалис байгуулалтын бүхы талаар шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай халуун зүрхэнһөө хүсэнэбди!

МНР-эй ажалшадай марксистско-ленинскэ дайшалхы манлай мүн болохо Монголой Арадай-революционно парти мандаха болтогой!

Советскэ Союзай болон Монголой Арадай Республикын арадуудай эбдэршэгүй, аха дүүгэй хани барисаан, эбтэ харилсаан бэхижэжэ, хүгжэжэ байг лэ!

Социалис хани харилсаанай оронуудай нэгэдэл, марксизм-ленинизмын гол ёһо дээрэ дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй нэгэдэл мандаха болтогой!

Бүгэдые илагша һургаал — марксизм-ленинизм мандаха болтогой!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Кабанскын аймагай Шергинскэ совхозой центральна мастерской соо Михаил Лукич Пермяков ажаллажа эхилһээр үни холын. Нүхэр Пермяков 20 жэлдэ токарёор ажаллажа байха зуураа; уралан нарижуулгын олон дурадхал оруулаа. Сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда Михаил Лукич ехэ хүндэтэй. Үйлэдбэрингөө даалгабари хододоо үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Зураг дээрэ: М. Л. Пермяков ажаллажа байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ТҮМЭР ЗАМШАДАЙ АМЖАЛТА

Горхон станциин түмэр замай хүдэлмэришэд энэ жэлдэ илангаяа эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай. Социалис мүрысөөндэ хамсы шуулсан, эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, түрүүшын кварталай туршада тэдэнэр абаһан уялгануудаа баранииень үлүүлэн дүүргэһэн. Зам харилсаанай министерство болон профсоюзуудай Центральна Совет туйлаһан амжалтыень үндэрөөр сэгнэжэ, горхонойхидто дамжуулгын Улаан туг барюулаа бэлэй.

Засаг түрын үндэр шагналаар омогжон, Горхон станциин түмэр замай хүдэлмэришэд ажалай шэнэ илалта туйлаба: апрель, май һарада хараалагдаһан заһабарилгынгаа түсэбые 166 процентээр дүүргэээ. Тэдэнэй ажал һайн шанартай байхаһаа гадна, үлүү гарзагүйгөөр хэгдэжэ, 9,4 мянган түхэригэй гүрэнэй зөөри нөөсэлэгдөө, мүн түсэбһөө үлүү 5,5 мянган түхэриг олзо доход абтаба.

М. САВЕЛЬЕВ.

НУУРАЙ ҺУУРИДА—САБШАЛАН

Сабшалангай, бэлшээриин газар үргэдхэхэ, үрэжэл ехэтэй болгохо талаар Нарһатын совхозой хүдэлмэришэд ехэ оролдолго гаргажа байна. Урдань Хаймисан нуур байһан мянгаад гектар хотогор газар нёдондо уһа намагһаа хатаагдажа, гектарай 5—6 центнер үбһэн абтаһан юм. Мүнөө жэлдэ энэ сабшалан дээрэ гектарай 25—30 тонно шэбхэ тараагдажа, хоёр талаарнь уһалууриин ханааб татагдаба.

Ехэ-Ярууна нуур дээрэ булуур станци табижа, тэндэһээ уһа булэжэ, эдэ ханаабуудта табина. Иигэжэ үтэгжүүлһэн, уһалһан сабшалан дээрэһээ гектарай адагынь 10—13 центнер үбһэн абтахаар хараалагдана. Тиигэжэ тус совхоз байгша ондо 12—14 мянган центнер үбһэ нэмэжэ абаха аргатай болоо. Энээнэй ашаар совхозой мал үбһэ тэжээлээр хангагдаха.

И. ЕЛАЕВ.

Хэлэһэндээ хүрэбэ

Хонин бүриһөө хурьга абаха гэһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, Ламажап Кынзылеевич Сангадиев энэ жэлдэ ажалай ехэ амжалтануудые туйлаба. Мүнөө энэ отарын хонишод зуун хонин бүриһөө 104 хурьга түлжүүлжэ байнхай.

Иимэ амжалта энэ отарын хонишод яагаад туйлааб? Эгээн түрүүн хонишон, хурьгашад даалгагдаһан ажалдаа үнэн сэдьхэлһээ хандажа, эсэшэ, сусашагүйгөөр ажаллаһан байна. Хонидой хурьгалжа байха үедэ үдэр, һүнигүй ажаллаха ушар олон үзэгдөө. Нялха хурьгадаа эхэдэнь саг соонь хүхүүлхэ, элдэб минеральна бодосуудаар хангаха гэжэ тэдэнэр оролдоо. Эхэ хонидойнгоо һүтэй байхын тула тэдэнээ һайнаар эдеэлүүлжэ, харууһалжа байһан.

Мүн энэ отарын хонишодтой мүрысэдэг Радна Тапханаевич Гармаевай отарынхид баһал амжалтатай гараба. Эдэнэр зуун хонин бүриһөө 103 хурьга түлжүүлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэг болгон, энэ жэлдэ отарын хонин бүриһөө 3,7 килограмм хайшалха, хурьгадаа эхэһээнь һалгаатар тус бүриень 18 килограммда хүргэхэ гэһэн уялга эдэ түрүү отарын хонишод абанхай. Мүнөө эдэ отарын хонид зуһаландаа нүүлгэгдэжэ, туйга һайн ногоондо таргалжа, түлжэжэ ябанхай.

Г. БАДМАЕВ.

XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз.

Баргажан.

ҮРЭЖЭЛТЭ ТАЛАМНАЙ ДОЛГИЛХОЛ

Үргэн, уужам даа, Түгнын тала! Иигэжэ нютагай зон хөөрэлдэдэг. Намарай шэнжэ ороходо, алтан залаата шэниисэ энэ талые бүрхөөн, далай мэтэ долгилон байдаг.

Теэд мүнөөмнай зунай эхин гаража байна. Хабарай ажалай халуун хаһа үшөөл буураадүй. Трактор агтын аялга талые дүүрэн сууряатуулна. Газар хахалагдана, тарилга хэгдэнэ. Хабарай үдэр жэл тэжээдэг гэжэ хэлсэдэг дэмы бэшэ даа. Мүнөө һайнаар ажаллабал, хожомынь бүришье һайн гэжэ механизаторнууд мэдэжэ, ойлгожо байдагшье.

Тээ тэрээхэндэ залуу наһанайнгаа эршэ хүсэ зангидаһан Василий Будаев трактор «хүлэгөөрөө» табилуулан ябана. Энэ комсомол хүбүүн ходол магтуулжа ябагша. Арганьгүйл! Долоон гектарай орондо 9—10 гектар газар хахалдаг. Энэ хабартаа хүдэлмэри дээрээ ажалай жэшээ харуулжа ябахадаа, түрэл партиингаа съездын Директивэнүүдээр урмашана. Комсомолойнгоо XV дуугаар съездын болоожо байһые һанаандаа оруулна. Механизатор гээшэмнай хүндэтэй, харюусалгатайшье ажал. Энэ уялгаяа Василий Будаев оролдосотой бэрхээр дүүргэжэ байдаг. Иимэл хаданьнютагайнь зон, сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь магтанал даа.

Манай «Эрдэм» совхозой 4-дэхи отделениин механизаторнууд эртынгээ тарилгые богонихон болзорто дүүргээ һэн. Хамта 1414 гектарта тарилга хэгдээ, тэрээнэйнь 772 гектарынь шэниисэ. Мүнөө оройн ургамалнууд таригдана. Паар хахалагдана. Поли дээгүүр тарилгын хэдэн агрегадууд тооһо татуулна. Тэдэниие харахадаа бодогшоб: алтан дэлхэйдэмнай үрэһэн сасагдажа байна ха юм. Альган дээрээ «Золотая дождь» сортын обёос адхаад байхада яагаа һонин бэ. Ёһотойл «алтан» бороо һанаанда ороно. Намар болоходо энэ поли дээрэһээ нээрэйшье алтан бороо сасагдаха ха юм даа. Обёос нёдондо намар эртэ хахалагдаһан газарта таригдана. Иимэ газарай шииг нойтон ехэ. Ургаса гандахагүй.

Совхознай нютагтаа тааража ургадаг эрхим һайн сортын үрэһэтэй болохын тулада анхарна. «Онохойн-4» сортын шэниисэ энэ жэлдэ таригдаа. «Һайн үрэһэнһөө—баян ургаса» гэжэ механизаторнуудшье хэлсэдэг. Тиимэл даа, үрэһэн дэмы хосорхогүй. Сортовой һаа, бүришье һайн ургаса ехэтэй байдаг.

Теэд хабарай тарилга хүнэй хүсөөр, механизаторнуудай хүсөөр үнгэргэгдэжэ байнхай. Ажалдаа шадамар бэрхэ хүнүүдшье эндэмнай бии даа. Совхоздомнай хүдөө ажахын институдай студентнэр олон. Студентнүүд Цырен-Доржо Дугаржапов, Базаржаб Цыбенов ажалдаа бэрхэнүүд. Совхозой ажалшадай дундаһаа Петр Бурлаков, Александр Немчинов гэгшэд шалгардаг. Эдэнэр үдэр бүри нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ.

Мүнөөмнай эртэ таригдаһан таряан газар дээрэ бултайжа захаланхай. Хара баархат шэнги нэмжырэн байһан полинууд сэл ногоон хүнжэлөөр хушагдахань. Иигээд намар болоходо, Түгнынгөө үргэн талада таряан далайн долгилон байхыень дахин лэ харахабди.

Р. ЦЫРЕНЖАПОВА.

Мухар-Шэбэр.

„КОСМОС-120" НИИДЭБЭ

ТАСС-ай мэдээсэл

«Космос-120» гэжэ газарые тойрон дабшаха ээлжээтэ хэмэл одон 1966 оной июниин 8-да Советскэ Союзһаа табигдаба.

Хэмэл одон дээрэ тодхогдоһон аппаратура гэмгүй һайнаар хүдэлнэ. Абтаһан мэдээнүүд тоололго-согсололгын центртэ шэнжэлэгдэжэ байнхай.

Ферганска областьдо Ленинэй орден барюулагдаба

ФЕРГАНА (Узбегэй ССР), июниин 8. (ТАСС). Хлопок элбэгээр ургуулгада, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые абалгада амжалта туйлаһанайнь, хлопок ургуулан абаха түрүү онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэһэнэйнь түлөө Ферганска областьдо Ленинэй орден мүнөөдэр барюулагдаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров орден барюулаа. Баярай заседани дээрэ тэрэ үгэ хэлэһэн байна.

АРАД ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

Һунгагшад А. Н. КОСЫГИНТАЙ уулзаба

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта)

Табан жэлэй түсэб бүхы жэлнүүд бүхэнөөрнь тодорхойлон зохёогдохо байна. Иимэ түсэб предприяти бүхэндэ анха түрүүнээ зохёогдодог болохонь.

Түсэбүүдые тодорхойлон зохёохоо алдуу гаргажа болохогүй. Алдуунууд гүрэние ехэ гарзада оруулдаг. Табан жэлэй түсэбүүдые зохёолгодо предприятинүүдэй дүүргэхэ үүргые эрид шууд дээшэлүүлхэ шухала. Хайшан гээ hаа үйлэдбэрие hайнаар хүгжөөхэб, өөhэдынь мэдэлдэ үлэгдэhэн арадай мүнгэ зөөриин түхэриг бүхэнэй эгээн ехэ түhатай байхын тулада ямар хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэйб гэhэн асуудалнуудые предприятиин коллектив шиидхэхэ ёhотой.

Совет хуулинуудые хүгжөөхэ, нарижуулан hайжаруулха талаар хүдэлмэри шангадхаха шухала байна. Партиин XXIII съезд дээрэ анхарал хандуулагдаа гээд А. Н. Косыгин саашань хэлээ. 30—40 жэлэй урда тээ баталан абтаhан зарим хуулинууд мүнөө ажабайдалай эрилтэнүүдтэ тааралданагүй. Ажахын асуудалнуудай талаар олон хуули ёhонууд шаардаха хэрэгжэ үгэдэгүй, арадай ажахые хүтэлбэрилхын шэнэ түримтэ тааруу болгодохо байна.

Ажалаа, өөhэдынгөө уялгануудые дүүргэлгэдэ хайша хэрэгээр хандадаг баримтанууд манайда үшөө бии. Шамар муутайгаар баригдаhан гэр байшангуудай түлөөр муу архитектура, хэдэн жэлэй турша соо болхогдоо түгэсхэлдэгдэгүй зарим барилганууд, пассажирнуудай ябаха тааруугүй автобус, трамвай, автомобиль, муугаар оёгдоhон костюм гү, али ажахиулдае гоёон шамаглаха ёhотой аад, харин хайша хэрэгээр бүтээгдэhэн зүйл энээн тухай гэршэлжэ үгэнэ байна гү, эдэ бүгэдэ хэдэ hаналаа ханахагүй ябадал гаргаха ёhоорол гаргана. Иимэ баримтанууд социалис ажахын шэнжэ шанарта таараданагүй. Зарим хүнүүдэй ухаан бодолдо хуушнай үлэгдэлнүүдэй үшөө бии байhан дээрэhээ, хүмүүжүүлгын худэлмэриин дутамагаар табигдаhан, предприятинүүдэй үйлэдбэрие эмхидхэлгэдэ, ажал бодбосоноор эрхилэлгэдэ горитой дутуунуудай бии байhан дээрэhээ, даалгагдаhан хэрэгэйнь түлөө худэлмэрилэгшэдтэ дутамагаар эрилтэ хэгдэдэг дээрэhээ эдэ баримтанууд үзэгдэнэ гээшэ.

Эдэ дутуунуудые бидэнэр зайсуулха ёhотойбди, зайсуулжа шадахабди. Арадай ажахын энэ шухала зорилго шиидхэлгэ москвагайхид түрүү зэргэдэ ябаха гэжэ найдажа болохо байна.

Коммунис байгуулалтын замаар манай ороной урагшаа дабшаха тусам совет хүнүүд ороной политическэ болон ажахын байдалда бүри эдэбхитэйгээр хабаададаг. Гүрэнэй захиргаанай органуудта ажалшадай оруулдаг олон тоото дурадхалнууд энээн эли тодо гэршэ болоно. Ажалшадай hанамжые анхаралтайгаар шагнаха, анхаралтайгаар хандаха хэрэгтэй гэжэ Коммунис парти hургадаг. Тиимэhээ ажалшадай гомдолнууд болон гүйлтанууд хамаагүйгөөр, ёhо тэдыгээр хандажа огто болохогүй. Иимээр хандаха ябадал манай гүрэнэй аппарадта заримдаа үзэгдэдэг байна бшуу. Ажалшадай дурадхалнууд гү, али шүүмжэлхэ ажагланууд, гүйлтанууд түргөөр, анхаралтайгаар хаража үзэгдэхэ, тэдэнээр хаhа сагсоонь шиидхэбэринүүд абтажа, гүйцэдхэлэйнь хойноhоо хинаалта хэгдэхэ байха ёhотой. Ажалшадай бэшэгүүдтэ, тэдэнэй хэмжээнүүдтэ хандадаг зэмэтэйшүүлые шанга харюусалгада хабаадуулха хэрэгтэй.

Социалис байгуулалтын демократическа үндэhэ hуури хадаа общественно үмсэнүүн өөрынгөө уялгые хүн бүхэнэй ушар ёhо мэдэн дүүргэхэ, совет хуули ёhонууд болон социалис бүлгэмэйнгээ гуримуудые ташаалтай хүнүүдэй, бүхы эрхэтэдэй наринаар сахиха эрилтэ табина. Совет гүрэн хадаа олониитэн организацинуудай эдэбхитэй түhаламжатайгаар хамагай түрүүндэ хүмүүжүүлгын худэлмэри ябуулха, энээн дээрэ туйладаг. Манай гүрэн хадаа ойлгуулан этигүүлхэ, хүмүүжүүлхэ, ёhо гурим эбдэлые уридшалан зайсуулха онол арганууды саашадааша үргэнөөр хэрэглэхэ. Зүгөөр хэрам болон ниитын гурим эбдэдэг хүнүүдтэ, тэрэ байтагай, гэм хэрэгтэ баадхалгын хэмжээнүүдые абадаhан байгаабди. «Энэ талаар али бүхы hулаар хандалга, али бүхы маргалга, али бүхы зөөлэнөөр хандалга социализмын үмэнэ угаа ехэ гэм зэмэ хэhэн ябадал болохо hэн» гэжэ В. И. Ленин hургадаг бэлэй.

Ниитын гурим болон хуули ёhо бэхижүүлхэ, суурал, милициин худэлмэри hайжаруулха талаар hүүлэй үедэ горитой худэлмэри хэгдээ. Милициин тоо олон болгогдоо. Манай хуулинуудые наринаар сахиха тухай, гражданинуудай эрхэ болон сүлөөе хамгаалха тухай Совет гүрэн саашадааша ехэ сагаг аргалжан ааряад оролдого гаргаха. Ёhо гурим эбдэлгэ совет хуулинуудай үндэhөөр тон шангаар хэhээгдэхэ байна.

Коммунизм гүрэнэй баадхалгын органуудай үгы болохо ябадалда эсэстээ хүргэхэ. Тиимэ хадань ниитын гурим бэхижүүлхэ тухай бүри мүнөөнhөө hанаагаа зобохоёо болиходо, совет хуулинуудые эбдэгшэдтэ баалалтын хэмжээнүүдые абалгые hуларуулхада гү, али тэдэндэ зөөлэнөөр хандахада болохо гэжэ hанаха болоо hаа эндүүтэй байна. Манай гүрэн дотор совет хуулинуудые наринаар сахилгада үндэhэлhэн бата бэхи, шанга гурим хододоол бэхижүүлэгдэхэ ёhотой.

Дэлхэйн шэнэ дай зайсуулха, эб найрамдалые хамгаалха, коммунис болон социалис байгуулалта эрхилхэ амгалан ёhоной эрхэ байдал бусад социалис оронуудтай хамта хангаха гээшэ уласхоорондын харилсаануудай талаар гол зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ партиин XXIII съезд дахяад гэршэлэн баталhан байна. Эзэрхэг түримхэй болон империализмын хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн, эдэбхитэй тэмсэл хэхэ, интернационализмын хараа бодол баримталан, мүнөөнэй бүхы революционно хүсэнүүдтэ дэмжэлгэ үзүүлхэ гээшэ манай гадаадын политическэ хараа шугам болоно.

Верховно Соведэй hүүлшын hунгалтаhаа хойшо үнгэрhэн дүрбэн жэлэй турша соо манай орон анхэ тайбанаар зэргэ оршон байха ленинскэ гол ёhонуудые хүтэлбэри болгон, уласхоорондын оршон байдалые hайжаруулха зорилгоор нэгэтэ бэшэ амгалан ёhоной үүсхэл гаргаhан байха юм.

Гүрэнүүдэй хоорондохи арсалдаата асуудалнуудые амгалан ёhоор шиидхэхын түлөө манай парти, правительство шууд сэхээр оролдолго гаргадаг. Энээниие хараада абан, Индиин болон Пакистанай правительствануудые толгойлогшонорой Ташкентдахи уулзалгада бидэнэр хабаадаhан байгаабди. Ташкентын Деклараци хараа бодолые бэелүүлхын тулада Инди болон Пакистан бүхы юумэ хэхэ гэжэ этигэжэ байhанаа элирхэйлэн мэдүүлхые бидэнэр хүсэнэбди. Юуб гэхэдэ, энэ Деклараци арадуудайнь шухала аша туhада тааралдана.

Уласхоорондын харилсаа холбоо хүгжөөхэ зорилготой тодорхой хэмжээнүүдэй үргэн программа КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соо найруулан хэлэгдэhэн байгаа. Энэ программа дэлхэй дээрэхи олон арсалдаата асуудал шиидхэхэ үндэhэ hуури боложо шадаха гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Европодохи аюулгүй байдал Советскэ Союзай гадаадын политическэ ажал ябуулгада ехэ hуури эзэлдэг.

Фашизмые бута сохиhоной hүүлээр милитаризмын hэргэжэ шадахаар бэшэ, дайнай шэнэ уршагта аашануудай гаргагдахаар бэшэ политическэ эрхэ байдал Европодо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ бии болохо гэжэ дэлхэйн арадууд этигэхэ үндэhэ баримтатай байгаа.

Гэбэшье уласхоорондын аюулгүй байдал хангаха үрэ ехэтэй гурим байгуулха талаар Советскэ Союзтай харилсаа холбоо байгуулхаhаа арсаха замда баруун гүрэнүүд ороhон байна. Энэ политикын үрэ дүнгүүд бүгэдэндэ элеэр харагдана. Эб найрамдал хангахын тулада арадууд хадаа Америкын Холбоото Штадуудай эзэрхэг түримхэй этэгээдүүдтэй үгэсэдэг Баруун Германиин үhөө нэхэхые эрмэлзэгшэдтэ эсэргүү тэмсэл хэхэ зорилгоор бүхы хүсэлэл оролдолгоёо дахяад элсүүлхэ ушартай болоод байна. Иимэ оршон байдалда мүнөө бидэнэр ажаhуунабди.

Америкын империализм олон арадуудта өөрынгөө дура хүсэлые баадхаха hэдэлгэ гаргана. Социалис байгуулалтада эсэргүүсэн, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүүсэн тэмсэхэ гээшэ империалис политикын удхань урда мэтэ байhан зангаараа. Эзэрхэг түримхэй ябуулгые шангадхаха аюулай бии байhан эрхэ байдалда США-гай арга боломжые, хүсэ шадалые багадхаха болоо hаа эндүүтэй. Мүнөөнэй эрхэ байдалда иимэ тобшолол хэхые хүсэгшэдэй тоодо бидэнэр ороногүйбди.

Кубын Республикада эсэргүүгээр Америкэ шэнэ харата ааша hаяхан гаргаа. Өөрынгөө эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа байhан Кубын арадай үнэн зүб хэрэгые шууд дэмжэжэ байhан тухайгаа Советскэ Союз зохихо мэдүүлгэ хэhэн байна.

Вьетнам арадай баатарлиг эсэргүүсэлтые нугалан дарахын тулада бүхы юумэ хэдэг Америкын Холбоото Штадуудай интервенци Вьетнамда үргэлжэлүүлэгдэhээр. Гэбэшье мүнөө үедэ империализм өөрынгөө дура хүсэлые арадуудта баадхажа шадахаяа болёо. Вьетнамда США-гай политикын урагшагүйдэжэ байhан тухай ушар байдалай хүгжэлтэ гэршэлжэ үгэнэ.

Урда Вьетнамдахи зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тоое США-гай 260 мянга үлүүтэй хүн болотор олон болгоhоной, энэ орондо өөрынгөө хэдэ мянган самолёдуудые, сэрэгэй техникые тэдэнэй эльгээhэнэй, Вьетнамай эрье шадар Америкын 7-дохи флодые асарhанай, Вьетнамдахи дайн байлдаанда 37 миллион доллар гаргашалдаг болоhоной hүүлээр тэдэнэр өөрынгөө уг зорилгодо ойртон дүтэлжэ шадаагүй. Вьетнамда США-гай сэрэгэй политическэ байдал hайжараагүй. Хэрбээ хоёр жэлэй урда тээ Урда Вьетнамай Национально-сүлөөрэлгын фронт энэ ороной газарай гурбанай хоёр хубиие хинажа байдаг байгаа hаа, мүнөө Урда Вьетнамай газарай табанай дүрбэн хубиие эзэлнэ. Урда Вьетнамда ажаhуудаг 14 миллион хүнэй 10 миллион үлүүтэй зониинь тэндэнь ажаhууна.

Америкын политикын найдамтай түшэг тулгууринь болоно гэжэ Урда Вьетнамай зоной зарим хубиие США-да тоолодог. Эдэнэршье эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн бододог болоо.

Эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү буруушаалганууд Холбоото Штадуудташье улам үргэнөөр хэгдэнэ, «уршагта муухай дайн байлдаае» болюулха эрилтэнүүд улам шангаар табигдана. Вашингтондохи зарим зүбшэл үгэдэг хүнүүд Америкын зонхилхы этэгээдүүдые аягүй байдалда оруулаа. Тэдэнэр хаана дайн байлдаа эхилхэб гэhэн зүбшэл заабари зохёон үгөөд, зүгөөр тэрээнhээ хайшан гэжэ мултаран гараха ямаршье hанамжа дурадхал оруулаагүй байха юм. Имагтал энэ асуудал США-гай зүб зүйтэйгөөр бодомжолдог ажал ябуулагшадай hанаа сэдьхэлые мүнөө зобооно.

Вьетнамда США-гай хэжэ байhан ябуулганууд, Вьетнамай газарые бомбодолго эзэрхэг түримхэйшүүлэй хэhээлтэгүйгөөр аашалалдадагые харуулна гэжэ тоолохо болоо hаа эндүүтэй. Тад hөөргэ, Вьетнамдахи байдал юун тухай гэршэлнэб гэхэдэ, социализмын болон эб найрамдалай түгэлдэр хүсэнүүдэй бии болоhон мүнөөнэй эрхэ байдалда империализм бишыханшье орондо эсэргүүгээр зэбсэгтэ интервенци хэхэдээ, арадайнь баатарлиг тэмсэлые даража шадахагүй байхаhаа гадна, өөhэдөө энээндэ бүри ехээр оройлдожо, политическэ болон hанал бодолой талаар ехээр доройтожо, эсэстэнь заатагүй буруутажа hалаха байна. Энээниие гол түлэб Вьетнамдахи ушар байдал харуулна.

Хариин интервенцидэ тэсэбэритэй шангаар эсэргүүсэхэдээ, вьетнам арад империализмда эсэргүү тэмсэлэй ниитэ хэрэгтэ угаа ехэ туhа нэмэри оруулна гээшэ. Тэдэнэй ябуулганууд эрхэ сүлөөгэй болон дэбжэлтын хэрэгые, эб найрамдалай хэрэгые үнэтэйдэ тоолодог бүхы хүнүүдтэ зориг жуулхы эшэ үндэhэн боложо үгэнэ.

Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын шухала гэжэ тоолоhон тиимэ түхэл янзын, тиимэ хэмжээнэй туhаламжа Советскэ Союз вьетнам арадта үзүүлнэ.

Мүнөөнэй оршон байдалда бүхы түрүү хүсэнүүдэй, түрүүшын ээлжээндэ аха дүү коммунис партинуудай, социализмын оронуудай нягта жагсаалтай байха гээшэ онсо шухала удха шанартай. Аб адли хүсэл эрмэлзэлгэтэй байлгань социализмын оронуудые нэгэдүүлнэ. Тус тус асуудалнуудаар hанамжануудай алгасалдажа магадшье байгаа hаань, тэдэнь нэгэдэлтэй байха шухала үндэhэ hуурие hүүлшын ээлжээндэ шэлжүүлэн табижа шадахагүй байна. Энээниие коммунис хүдэлөөнэй бүхы баян дүй дүршэл гэршэлэн харуулна.

КПСС тухай хэлэхэ болоо hаа, дэлхэйн бүхы коммунистнуудай дайшалхы нягта жагсаалтай байхын түлөө тэрэ хододоо, шууд сэхээр оролдолго гаргадаг. Хитадай Коммунис партиин хүтэлбэриин болон бусад компартинуудай хоорондо гараhан алгасалдаа арсалдаанууд дабагдашагүй гэжэ бидэнэр тоолоногүйбди. Харин марксизм-ленинизмын гол шухала үндэhэ hуурида түшэглэн, Хитадай коммунистнуудай өөhэдынгөө зэргые дэлхэйн бүхы оронуудай коммунистнуудтай нягтаар жагсааха саг ерэхэ гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Национальна бэеэ даанхай байдалаа хамгаалжа байhан арадуудтай, бүхы демократическа болон эб найрамдалда дуратай оронуудтай үргэн харилсаа холбоо хүгжөөхын тулада бидэнэр бүхы юумэ хэнэбди. Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада советскэ правительственна делегаци hаяхан аяншалаа. Советскэ Союзай гадаадын политикын тус шэглэлдэ энэ аяншалга тааралдана.

ОАР-та байха үедэмнай бүхы совет арадта эгээн лэ хани халуун амаршалга египет арадай зүгhөө хүргэхыемнай, амжалтануудые хүсэжэ байhыень дамжуулхыемнай маанадые хододоо гуйдаг байгаа. Советскэ Союзтай тогтоогдоhон хани барисаае египедэйхидэй үндэрөөр сэгнэдэг, тэрэниие эбдэршэгүй бата бэхи гэжэ тоолодог тухай хэлэжэ үгэхыемнай маанадые мүн лэ гуйдаг байгаа. Бүхы совет хүнүүдтэ египедэйхидэй хүргэhэн халуун амаршалгын эдэ үгэнүүдые тус ушарые хэрэглэн би дамжуулжа байнаб.

Уласхоорондын мүнөөнэй орёо оршон байдалда Арабуудай Нэгэдэмэл Республика Дүтын Зүүн зүгэй болон Африкын бүхы үргэн ехэ районДо национально-сүлөөрэлгын болон прогрессивнэ хүгжэлтын шухала түшэг тулгуури боложо үгэн[…] Тиимэhээ ОАР-ые дэмжэхэ гээ[…] өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даа[…]хай байдалай түлөө тэмсэжэ байһ[…] энэ районой бусад олон арадууд[…] дэмжэhэн ябадал болоно.

ОАР-тай өөрынгөө хани ёhон[…] харилсаа байгуулхадаа бүлэгло[…] нүүдтэ хабаадахагүй гэhэн гадаа[…]дынь политикые бидэнэр хараад[…] абанабди. Энэ политикань эб н[…]рамдалай, эрхэ сүлөөгэй болон б[…] даанхай байдалай түлөө арадууд[…] тэмсэлдэ hайн үүргэ дүүргэнэ. [...]жэлтын хэрэгтэ, антиимпериа[…] фронтдо нягтаар жагсаха хэр[…] шухала нүхэсэл болодог ОАР-[…] араб оронуудта дүүргэдэг үүрг[…] бидэнэр хараадаа абадаг байнаб[…] Бүхы түрүү араб гүрэнүүдэй, Д[…]тын Зүүн зүгэй бүхы түрүү хүс[…]нүүдэй нэгэдэлтэй байхыень би[…]нэр хүсэнэбди.

Арабуудай Нэгэдэмэл Республ[…]катай харилсаа холбоогоо бэхижү[…]гэ колониальна дарлалтаhаа мулт[…]раад, шэнэ эрхэ байдалда импери[…]лизм болон хархис этэгээдүү[…] эсэргүүсэн саашадаа тэмсэжэ б[…]hан бүлэг олон залуу национал[…] гүрэнүүд тушаа КПСС-эй ЦК-га[…] Советскэ правительствын бэелүү[…]дэг гадаадын политикын шууд сэх[…] хубилашагүй хараа шугамда та[…]ралдана. Эдэ оронуудай арадууд Со[…]ветскэ Союз тэдэнэй найдамтай х[…]ни, тэдэнтэй хамта найдамтайгаа[…] тэмсэгшэ болоно гэжэ этигэжэ ш[…]даха байна. Бусад оронуудай дото[…]дын хэрэгүүдтэ хамааралсалга[…] эсэргүүсэн, эб найрамдалай түл[…] маанад тэдэнтэй нэгэн адли эрмэ[…]зэлгэтэйгээр тэмсэдэг байнабд[…] Ази, Африкын, Латиин Америкы[…] арадуудтай хани барисаагаа бэх[…]жүүлхэдээ, антиимпериалис нии[…] фронтые, эб найрамдал болон дем[…]кратиие хамгаалдаг хүсэнүү[…] фронтые бидэнэр бэхижүүлнэ гээш[…]бди. Хүн туралтэнэй манлайда ход[…]доо ябадаг манай гүрэн ехэ, алдар[…]та замаар ябажа гараа гээд А. Н. Косыгин хэлээ. КПСС-эй XXIII съез[…]дын шиидхэбэринүүд манай ороно[…] хүгжэлтые дэбжэлтын болон hалб[…]ран бадаралгын замаар залан ша[…]лүүлнэ. Урдаа табигдажа байhа[…] түүхэтэ зорилгонуудые Коммун[…] партиин хүтэлбэреэр манай баатар[…]лиг совет арадай нэрэтэй солото[…]гоор дүүргэхэ, манай агууехэ Эх[…] ороной түгэлдэр хүсые бүри ехээр бэхижүүлхэ байhаниинь сохомтой.

Үндэр дээдэ этигэл найдаба[…] үзүүлhэнэйнь түлөө А. Н. Косыги[…] үгынгөө түгэсхэлдэ үшөө дахин ба[…]ясхалан хүргөө.

МОНГОЛ АРАДАЙ-РЕВОЛЮЦИОННО ПАРТИИН XV СЪЕЗД ДЭЭРЭ

УЛААН-БААТАР, июниин 8. (ТАСС-ай тусхай корреспондент). Монголой Арадай-революционно партиин XV съездын мүнөөдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ делегадуудай, айлшадай халуунаар угтаhан КПСС-эй делегациие толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. Н. Шелепин үгэ хэлэбэ.

Танай съезд Монголой национальна ехэ hайндэрэй урда тээхэнэ боложо байна гээшэ. Монголой арадай революциин илаhанhаа хойшо 45 жэлэй ой энэ жэлэй июлиин 11-дэ гүйсэхэнь гэжэ А. Н. Шелепин хэлээ. Энэ баяр ёhололой үдэрые таанартай хамтадаа мүн совет арадшье тэмдэглэхэ байна. Элидхэлые болон делегадуудай хэлэhэн үгые шагнахадамнай, алдарта партиингаа хүтэлбэри доро монгол арадай туйлаhан айхабтар ехэ амжалтанууд бидэнэрэй үмэнэ дахяад харагдаhан шэнги болоно.

Танай түүхэтэ ехэ илалта нэн түрүүндэ МНРП болон тэрэнэй хүтэлбэрилжэ байгаа монгол арадай марксизм-ленинизмын мүнхэ hургаалые замайнгаа заабари болгон абажа, Арадай Монголой хүгжэлтын ерээдүйн замууд тухай асуудалые эрдэм ухаанай ёhоор шиидхэhэнэйнь ашаар туйлагдажа шадагдаа.

Хүгжэлтын капиталисбэшэ замаар ябажа болохо тухай Ленинэй эрдэм ухаанай үндэhөөр зааhан хараа бодолые танай парти хэрэг дээрэ бэелүүлжэ шадаа.

Социализмын түлөө МНР-эй коммунистнуудай болон ажалшадай тэмсэлэй түүхэ тухай хэлэхэ зуураа, А. Н. Шелепин энэ түүхэнь Советскэ Союзай коммунистнууд болон ажалшадтай нягта холбоотойгоор үнгэрөө гэжэ зааба.

Манай хоёр арадай эбдэршэгүй хани барисаанай үзэл бодолой эли тодо бэелэлынь хани барисаан, эб-тэ харилсаан болон бэе бэедээ туhалалсаха тухай договор дотор харуулагдаа гэжэ А. Н. Шелепин тэмдэглээ. Байгша оной январь соо нүхэр Л. И. Брежневэй толгойлhон Совет партийно-правительственна делегациин Монголдо байха үедэнь энэ договорто гар табигдаа. Энэ договор совет-монгол харилсаанууд доторхи шэнэ шухала шата мүн болоно, манай оронуудай арадуудай хоорондохи аха дүүгэй барисаае бүри ехээр бэхижүүлнэ.

Бидэнэр энэ хани барисаае үндэрөөр сэгнэнэбди, манай партинуудай айхабтар ехэ туйлалтануудай нэгэн гэжэ тоолонобди, энэ хани барисаае Советскэ Союзай болон Монголой арадуудай зол жаргалай, hайн hайхан байдалай түлөө саашадаашье бэхижүүлхэ, гамнаха, хүгжөөхэ байхабди.

Тиихэтээ нэтэн хамта манай парти болон арад дэлхэйн социалис байгууламжын бусад партинууд болон оронуудтай монгол арадай нягта холбооной, хани барисаанай саашанхи бэхижэлтэ дотор арадуудай хани барисаанай ленинскэ үзэл сурталай хэды ехээр хүгжэжэ байхые хүхюу баяртайгаар, ханамжатайгаар харана гэжэ А. Н. Шелепин хэлээ.

Танай партиин XV съезд Ленинэй зааhан замаар Монголой Арадай Республикын саашанхи хүгжэлтын зориг бадаруулма шэнэ хараа түсэбүүдые зохёоно гэжэ А. Н. Шелепин хэлээ. Танай съездын зүбшэн хэлсэжэ байhан МНРП-гэй программа болон дүрбэдэхи табан жэлэй түсэбэй Директивэнүүд хадаа танай партиин марксистско-ленинскэ шухала документнүүд мүн. Монголой экономикын болон соёл культурын саашанхи хүгжэлтын, монгол арадай материальна жаргалта байдалые hайжаруулгын бодото замууд эдэ документнүүд дотор хараалагданхай.

Мүн урданайхидаал адляар зохёон байгуулхы хүдэлмэридөө Советскэ Союзай Коммунис партиин болон совет арадай зүгhөө бүхы талын дэмжэлгэ абахабди гэжэ хүсэд хараалжа шадаха байнат гэжэ А. Н. Шелепин КПСС-эй ЦК-гай үмэнэhөө МНРП-гэй XV съездын делегадуудые найдуулба. Аха дүү социалис оронуудай арадуудтай нягта нэгэдэл дотор монгол арадай шэнэ гайхамшагта илалтануудые туйлаха байhандань hэжэг hанагданагүй гэжэ А. Н. Шелепин хэлээ.

Манай үеын эгээн шанга эрилтэ юуб гэхэдэ, империализмда эсэргүү тэмсэл дотор бүхы революционно хүсэнүүдэй, дэлхэйн бүхы коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бата нэгэдэлые, нягта жагсаалые бэхижүүлхэ ябадал мүн болоно гэжэ А. Н. Шелепин заагаа. Революционернүүдэй нэгэдэлэй зааханаршье hуларhан али бүхы ушарые hамбаашалха гэжэ манай ниитын дайсан —империализм хододоо hэдэнэ.

КПСС МНРП хоёр гадаадын политикын болон дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй хүгжэлтын асуудалнуудаар нэгэдэмэл хараа шугам баримтална. Марксизм-ленинизмын болон пролетарска интернационализмын гол ёhонууд дээрэ коммунис фронтын нягта жагсаалай түлөө, ниитынгээ дайсанда эсэргүү тэмсэл доторхи нэгэдэлэй түлөө бидэнэр оролдодог байгаабди, оролдоношьебди.

Манай ниитын агууехэ революционно хэрэгэй түлөө—социализм болон коммунизм байгуулгын хэрэгэй түлөө, бүхы хүн түрэлтэнэй эрхим hайн ерээдүйн түлөө совет, монгол коммунистнууд, совет, монгол арадууд саашадаашье гар гараа барилсан ябаха байха гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Түгэсхэлдөө А. Н. Шелепин МНРП-гэй XV съездэдэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээhэн амаршалгые уншана.

Замбуулиниие шэнжэлэн ашаглаха талаар совет арадай туйлаhан гайхамшагта амжалтануудые тэмдэглэн Москвада байгуулагдаhан монументын дүрэ зурагые А. Н. Шелепин КПСС-эй Центральна Комитедэй үмэнэhөө съездэдэ дурасхаалай бэлэг болгон бариба.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой мал шадал т[…] хээгээр бараг, мүнөө жэлэй хүйтэ[…] үбэлжэлгые ямаршьегүй үнгэрөө[…] Мүнөө колхозой отара, гүүртэнүү[…] бүлтэ зунайнгаа бэлшээридэ г[…]раад байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эбэр[…]тэ бодо малай зуhаландаа гаража байhан үе харуулагдана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЗОРИЛГОНЬ—БАҺАЛ ЗУУ!

Ушар хэрэгээ хэлээд, отделениин хүтэлбэрилэгшэдтэй яажа уулзалтайб гэжэ асуухада, эндэ байгшад сооhоо наhажаал, томоотойшуулайнь нэгэн:

— Хүдөө гүүртэ, отаронуудhаа ерээд, бидэнэршье баhал хүлеэжэ hуунабди. Эрхилэгшэ поли гарашанхай, удахагүй ерэхээр ошоо ха,—гэнэ.—Би танай редакцида баясхалан хүргэхэ ёhотой аад, хүшэ хүрэжэ ядашанхай хүм. Ушарни хадаа, нёдондо мал hайнаар таргалуулааш гэжэ танай редакци намайе шагнаа юм. Зунай бэлшээриин зуун хоног соо мал бүхэнэй шэгнүүрые зуун килограммаар нэмээхэ мүрысөө манай совхозойхид үүсхээд, бишье тэрэ мүрысөөндэ оролсоо болоhон хүм. Һүүлдэ мал шэгнэхэдэ, уялга яhала үлүүлэгдэhэн байжа, жэл соо түлбэригүй газетэ абажа байха шагналда хүртэhэн байгааб. Тиигээд шагналайнгаа газетэ абажа, шэнэ hонинуудые дууладаг хүм. Энэ мүнөөшье газетэнүүдые абаад, Шэнэhэтээ ябахаяа байнаб. Һайн даа, танай редакцида баясхалангаа хүргэнэб, —гэжэ моhсогор орёолготой газетэ харуулна.

Энэ хүмнай Ториин совхозой Наринай отделениин бэрхэ малшан Зайцев Иван Павлович байшоо. Танилсажа, энэ тэрэ юумэнүүд тухай—мүнөө жэлэй саhа ехэтэй, хүшэр үбэлжэлгые яажа дабаhан тухайнь, туража ондо ороhон зарим малай шэнэ ногоондоо диилдэжэ, гэдэhэ дотороо үбдэжэ бэрхэдүүлээд, hая hаял тэнхэжэ байhан тухайнь, мүн хүйтэн байжа, бэлшээриин ногооной үшөөл бираагүй байhан тухай хөөрэлдэнэбди.

— Зуhаландаа, Химнынгээ голдо нүүшэбэл, хагда ногоондоо умбажа, одоол налайха зон hэмди. Түргэн саашаа далда ороод үтэхэ гэхэдэ, энэ тэрэ юумэншни дутаад, дундадаад, энэ тэрэ асуудалынь гараад бү барагдыш... Конторо Шэнэhэтынгээ үбэлжөөн хоёрой хоорондо нүүдэл-буудалай хэрэгээр харгылhаар морёо уладуулхадаа хүрэбэб, — гэжэ Иван Павлович гэмэрнэ.

Энэ гүүртынхид жэл бүри холын бэлшээридэ—Химнын голдо зуhажа, зунай хоёр-гурбан hара соо малаа hанаhан, зориhон соогоо түлжүүлжэ, таргалуулжа ерэдэг юм. Нёдондо гурбан нүхэд 190 хашарагуудтай Мүнхүүшхын нуга гэжэ газарта зуhаад, малайнгаа таргые ёhотоор хүсөөжэ, хубшынгөө бэлшээриhээ буугаа hэн. Гурбанайнь нэгэ хуби тарган, үлөөшэнь дундаhаа дээшэ, дунда зэргын хүсэтэй гэжэ гүрэндэ абтаа. Эдэмнай наhа, бэеэ хүсэжэ жагсаhан мал бэшэ, зөөлэн хара мяхатай хашарагууд ха юм. Энэ тухайтай сэгнэлтэтэй хадаа яhалал өөхэлhэн болоно. Хүдөөгэй бэлшээриhээ буухадань шэгнэхэдэ, толгой бүхэнэй шэгнүүр сүүдхын дунда зэргээр 1040 граммаар нэмэhэн байгаа. Олонхи хашарагууд гурбан зуу гаран килограмм татаа.

—Нюуса нөөсэ гэхэ юумэ байхагүй. Хаагаад лэ байгаагүй hаашни, гэдэhэндээ хүрэмэ ногоон соо ябаhан мал хүшэлэнгүй, таргалангүй яахаб,—гэжэ нүхэр Зайцев хэлэнэ.—Мал эдиhэндээ хэзээшье муудадаггүй, hэтэ бэлшээжэл, эдеэлүүлжэл байха хэрэгтэй.

Энээхэндэл нэгэ оншо бии: хүхэ ногооной садхалан мал даб лэ гэбэл hүүдэрлэхэ, хибэдэhээ хибээд хэбтэшэхэ гэдэг. Тиихэдэнь уhалжа, hэрюусүүлжэ байгаад, бэлшээжэл байха юм. Хүдөө хубшын ногоон шэмэ hулатай. Тиимэ хадань дабhа, хужар hайса долёолгоходо эдеэлхэ, үндалхааршье hайн, таргалхааршье үлүү гэжэ hанагшаб.

— Үшөө нэгэ минии хэлэхэ юумэн хадаа,—гэжэ Иван Павлович хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ,—мүнөө шоно-нохой хомор, үлзы сагта hубай малые hүниндөө хаалтагүй, газаагуураа талада хонуулха хэрэгтэй. Тиихэдэ үглөөгүүр 4 час багhаа зариманиинь бодожо, эдеэлжэ захална. Тиигэжэ бидэнэр урданайхиhаа час хахад, хоёр часаар малайнгаа үдэр соо бэлшэхэ сагые hунаагаабди.

Саашань нүхэр Зайцев hубай малые хүдөөгэй холын бэлшээридэ олоорнь зуhуулхада яахадаа hайн бэ, совхоздо ямар аша туhатайб гэжэ hонирхолтойгоор хөөрэбэ. Ториин совхоз илангаяа hүүлэй жэлнүүдтэ Химнэ, Ара-Тори, Армагай эхин, Уляатай гэхэ мэтын хүдөөгэй бэлшээринүүдтэ hубай малаа олоорнь гаргадаг болонхой. Харууhа, гаргаша багатайгаар мал шэгнүүрээ хоёр дахин шахуугаар нэмээнэ—хабар центнер хахад—хоёр центнер татадаг байhанаа намар бэшээриhээ буухадаа, гурбан центнер болоhон ерэнэ. Холын бэлшээринүүдтэ зунайдаа ногоон малай дуран соо. Гадна хүбшын бэлшээридэ hубай мал олоорнь гаргахада hаалиингаа малла, хонидто голой бэлшээри алмагдана. Гурбан хүн гүүртын 200-гаад хашараг зуhуулаад, намар болотор 200-гаад центнер мяха нэмээлгэнэ бшуу. Энэмнай гүрэндэ худалдахада хорёод мянган түхэригтэ. Харин hубай малые үбэлжүүлгын гаргаша яhала ехэ байбашье, зунай гурбан hара соо дабhа, хужарhаа захалаад, гурбан малшадай салин хүлhые оруулалсан тоолоходо, мянгаад түхэригhөө саанатанагүй.

Июнь hарын эхеэр нүхэр Зайцев баhал хоёр нүхэдтэй хамта 180 гаран хашарагуудые туугаад Химнынгээ гол ороо. Үнихэнэй сүг хүдэлдэг нүхэрынь—Василий Бекетов, мүн нэмэжэ томилогдоhон Николай Осокиншье дүршэлтэй малшад.

Үнгэрэгшэ жэлайнгээ хүдэлмэриин дүнгүүдээр нүхэр Зайцев мүнөө хабар «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаа hэн. «Одоол танай редакциин шан шагналай харгы нээгээ гээшэ ха» гэжэ Иван Павлович хүхинэ. Тиигээд нүхэр Зайцев урма зориг ехэтэйгээр холынгоо бэлшээридэ гараа. Мэнэ hая СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкын главна комитедэй тогтоол газетэнүүдтэ толилогдожо, солото малшан выставкын алтан медаляар баhа шагнагдаха болоо. Энэ баярта мэдээсэл хэдэн хоногшые газарай—Химнын голой Мүнхүүшхын нугада hая хүрэжэшье гү, али үшөө хүрөөшьегүй ябажа болоо.

Одоол баяр дээрээ баяр, зориг дээрээ зориг нэмээжэ, Иван Павлович намар хурга зузаан гадартай, 300—350 килограмм шэгнүүртэй хашарагуудые хүбшын бэшээриhээ буулгахань гээшэ.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай тусхай корр.

Ороохо таряа, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бүри ехээр абаха мелиоративна хэмжээ ябуулгануудай программа бэелүүлгэдэ эрдэм наука ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Эрдэмтэд болбол мелиорациин талаар хэдэг теоретическэ, бодото шэнжэлгээ бүри үргэдхэхэ, тэдэнэйнгээ үрэ дүнгүүдые дээшэлүүлхэ, ороной элдэб нютагуудта мелиоративна хүдэлмэри хэхэ, уһалагдадаг, хатаагдаһан газарта хүгжэлтэ түгэс газар тарялан эрхилхэ, мелиораци хэгдэһэн газарта ехэ ургасатай, нэнгэн хэбтэшэдэггүй сортнуудые бии болгохо талаар тодоруулан тайлбарилагдаһан һанамжа дурадхалнуудые үйлэдбэридэ үгэхэ уялгатай.

(КПСС-эй ЦК-гай 1966 оной майн Пленумэй тогтоолһоо).

УҺАЛУУРИИЕ АВТОМАДААР ХАНГАХА

Шэниисэ ургажа байхадаа нэгэ килограмм хуурай бодос бии болгохын тула газарай хүрьһэнһөө 300—400 литр уһа, кукуруза—200—300 литр, хлопчатник — 500—600 литр уһа татажа абадаг юм. 35—40 центнер хлопок абахын тула, ургажа байха үе соонь гектар бүриин 5000—6000 тонно уһан поли дээрэ гаргагдаха ёһотой. СССР доторхи хлопок ургуулдаг нютагуудта хахир хуурай зуһай болоо һаань, газараа ундалуулха бүхы уһые һубаг ханаабуудаар дамжуулан тарааха шухала болодог. Гидротехническэ олохон томо барилганууд хаалганууднаа оньһон, автомат аргаар залаха түхеэрэлгэтэй байдаг. Гол горхоной уһые аса һубагууд худар оруулхын тула операторай кнопкоёо дарахадань лэ хэрэг бүтэхэ.

Таряалангай газар дээрэ гараһан уһан ургамал бүхэнэй үндэһэндэ хүрэхэ зэргэтэй. Гектар талмайда таригдаһан хлопок 100 мянга, барайгар ба шэниисэ 3—5 миллион хүрэтэр эшэтэй байдаг. Эндэ тон һонин ушар үзэгдэнэ: уһалууриин газарта автомадуудай тодхогдохын хажуугаар, газараа гараар уһалдаг ябадал үшөөл бии байһаар. Кетмень гү, али хүрзэ бариһан хүн поли дээгүүр гүйсэгөөн, уһанай урасхалые буразгаа соогуур заладаг, уһанай хүрөөгүй участок худар урадхуулха гэжэ оролдодог.

Газар уһалдаг хүнэй ажал үндэрөөр сэгнэгдэнэ. Юундэб гэхэдэ, тиимэ хүн һүбэлгэн бэрхэ байдаг шуу. Газар уһалха гээшэ хүндэтэйшье, хүшэршье ажал. Тиимэ болобошье, машинаар бүтээгдэдэг хүдэлмэри бэшэ ха юм даа. Механизациин дэлгэрһэн мүнөө сагай залуушуул газар уһалдаг гээгдэнги техникэ хэрэглэхэ дурагүй. Эдэнэр тракторай залуурта һуугаад ябаха дуратай аад, гараар газар уһалхаяа тунайшархадаг.

Уһалалгын хэрэгые оньһожоруулха, автомадаар хангахын тула шухала түхеэрэлгэ, машинануудые бүтээхэ зорилгоор һүүлэй хэдэн арбаад жэлэй турша соо ехэхэн хүсэлэлгэ гаргагдаһан байха. Бороогой ороһон шэнгеэр уһа сасаха аппарадууд бии болгогдоо. Уһые 1—2 метр дээгүүр шэдүүлэн, бүхы участогта сасадаг. Иимэ агрегадууд поли дээрэ багашаг хэмжээтэй, 300—400 кубометр уһа сасахада һайн юм. Теэд Украинын урда зүгэй, Кавказай, Дунда Азиин шанга халуунай болодог нютагуудта сезон соо гектар бүриин 6—10 мянган кубометр уһа тарааха зэргэтэй байхадань яалтай гээшэб? Иимэ ушарта уһа сасадаг машинанууд ходошье ашаг үрэтэй байдаггүй.

СССР дотор энэ табан жэлэй эсэс тээшэ 13 миллион гектар газар уһалагдаха ёһотой. Газар гараараа уһалхада—уһалагдадаг таряалан хүгжөөлгын хэрэгтэ ехэ һаад тойбо болоно.

Уһалууриин хэрэгые оньһожоруулха эрхим проектнүүдые зохёолгын конкурсдо олохон эрдэмтэд, мэргэжэлтэд хабаадаа.

Уһалууриин системэ оньһожоруулан нарижуулха проект зохёоһонойнь түлөө Москвагай гидромелиоративна институдай хэдэн хүдэлмэрилэгшэдтэ нэгэдэхи шан үгэхэ гэжэ конкурсын жюри шиидхэһэн байна.

Тэрэнь ямар түхеэрэлгэ болоноб?

Уһа өөрөө түридэг хабсаргамал энэ түхеэрэлгэ газар доогуур уһа татаха, дээшэнь гаргаха бүтүү хоолой соргонуудһаа, иишэ тиишэнь зөөхэ, тарааха шлангнуудһаа бүридэнэ. Иимэ хоолой соргонууд ба шлангнуудые полиэтиленээр гү, али иимэшүү түхэлэй ондоошье материалаар бүтээдэг юм. Газар уһалха стационарна хоолой соргонууд асбоцементээр бүтээгдэжэ болохо.

Газар доогуур уһа урадхуулдаг бүтүү хоолой соргонууд уһалагдаха участогай уты руу, хоёр талаһаань уһалууриин бага соргонууд гү, али нугардаг шлангнуудые табихаар бодомжолон, участогай захануудһаа саагуур татагдаха ёһотой. 1500—2500 метр утэ, 600—1000 метр үргэн участогта хоорондоо 300—500 метр зайтай хоёр сорго хоолойнуудые татахада хүрэхэ.

Газарай үндэр, набтарһаа дулдыдуулан, сорго хоолойн татагдаһан газарай 75—25 метр бүхэндэ уһа гаргаха шүүр нүхэнүүд бии байха зэргэтэй. Сорго хоолойнуудай хоёр талаар тэдэ нүхэнүүдтэ нугардаг шлангнууд углагдаха. Уһа гаргадаг бүтүү сорго хоолойнуудайхидал адляар тэдэ шлангнуудһаа рядууд хоорондын зайда газар уһалха һүбэнүүд гаргагдадаг.

Пропашной ургамалнуудые уһалха саг үргэлжын сорго хоолойнууд 25—30 сантиметр доогуур татагдаха ёһотой. Нугардаг шлангнууд газар уһалха үе соо участок дээгүүр татагдаад, уһалжа дүүргэһэнэй һүүлээр хуряагдадаг юм.

Газар уһалдаг иимэ арга хэрэгсэлнүүдэй онсо өөрэ талань юуб гэхэдэ, газар дорохи сорго хоолойнуудаар, нугардаг шлангнуудаар дамжуулан буразгаануудай хоорондо уһа жэгдээр гарган тараадаг байна. Сасагдажа байһан уһые нэгэ залан эрьюулхэдэ, хэдэхэн минутын турша соо гансата 300—500 буразгаа худар уһан сүршэгдэн тарадаг.

Газар уһалдаг иимэ түхеэрэлгэнүүд нэгэн доро 10—15 гектар участогые уһалха арга олгоно.

Таджигай ССР-эй Науска районой В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз табан жэлэй турша соо иимэ түхеэрэлгээр 238 гектар газараа уһалаа. Уһалууриин иимэ һубаг, соргонууд нэгэн доро 300—400 буразгаа худар уһа сасан гаргадаг, уһалалгын бүхы үе соо буразгаанууд худар уһанай таралгые тааруулдаг байна.

Тракторна агрегадуудай бүтээсые 20—25 процентээр дээшэлүүлээд, поли дээрэ гаргагдадаг уһые арьбалаад, газараа ходоо һайнаар уһалжа байхадань, автомат аргаар газар уһалха түхеэрэлгэнүүдые бариһан бүхы гаргашань 1,5—2,5 жэлэй турша соо сүм харюулагдана.

Михаил ЧЕРКАССКИИ.
(АПН).

ЗЭЪЭНГИБДИ

СССР-эй Верховно Советдэ һунгаха һунгалтада бэлэдхэл, тэрэнииե үнгэргэлгэ одоол тон харюусалгатай, нэрэ түрын хэрэг болоно. Ушар тиимэһээ хамаг энэ хүдэлмэриие тон эртээнһээ түсэблэн хараалха, эмхидхэлэй олохон хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ ёһотой байгаа юм.

Манай городто һунгуулиин участогуудай тоо, хилэнүүдые тодорхойлхо, һунгуулиин комиссинуудые байгуулха, парторганизациин секретарьнуудтай, агитаторнуудтай зүблөө үнгэргэхэ мэтын асуудалнууд тон хаһа саг соогоо шиидхэгдэһэн байна.

Эгээ мүнөө үедэ бүхы һунгуулиин участогуудта, агитпунктнуудта ниитэ ойлгууламжын хүдэлмэри, СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадуудай түлөө агитаци түлэг дундаа ябуулагдана. Кандидадтай уулзалганууд үнгэрэгдэнэ, һунгагшадай списогууд шалгагдажа дүүрээ. Алдуу эндүүнүүд булта заһагдаа. Бүхы участогуудтай телефонно холбоогоор хангагданхай. һунгалта болотор тэндэхи телефонно бүхы аппарадуудай хэр хүдэлжэ байһые дахяад шалгахабди.

һунгалтын үдэрые городоймнай ажалшад ехэ дэбжэлтын оршон байдалда угтана, һунгалтын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа тон амжалтатайгаар бэелүүлнэд. Жэшээнь, уурхайшаднай түсэбһөө гадуур 3 мянган тонно шахуу нүүрһэ абаха уялгаяа мэнэ дүүргэхэнь. Тэрэшэлэн энергетигууд, автомобилистнууд, оёдолшод, барилгашад ажалай үндэр бүтээсэ туйланад, хэлэһэн үгэдөө хүрэнэд.

Тиигээд эгээ һунгалтын үдэр гол анхаралда абаха юумэмнай гэхэдэ, хүн бүхэнэй хүндэтэ эрхэеэ эдлэхын тула хамаг юумэ хэхэбди. һунгалтын урда тээхи. мүн һунгалтын үдэр участок бүхэндэ хүн зоноо дахин бүридхэжэ, шалгажа үзэхэбди. Зунай саг нэгэ ондоотой. Энэ үедэмнай хүнүүд абаһаар лэ амаралта, аршаан, агнуури гээд гү, али холын бэлшээридэ малаа абаад ябашажа болоно. Энэ мэтые эртээнһээ анхаралдаа абаха ушартайбди.

Тон мүнөө үедэ һунгаха гэр таһалгануудаа участок бүхэндэ түхеэржэ шэмэглэжэ дүүргэжэ байнабди. Кабинануудшье бэлэн. Гадна июниин 12-то үглөөнэй 6-һаа үдэшын 10 саг болотор һунгалтын үнгэрхэ тухай радиогоор соносхоноbди, плакадуудые гаргажа хаданабди, агитаторнуудной хүн зондоо энээн тухай үдэр бүри һануулна.

Тэрэшэлэн һунгуулиин участково комиссинуудай гэшүүн бүхэн һунгалтын үдэр ямар уялга дүүргэхэ, хэн бюллетень үгэхэ, дуугаа үгэһэнэй тэмдэглэл хэхэ гү, гэр соо гүрим сахиха гү, али һунгуулиин урын дэргэдэ зогсохо гэхэ мэтээ хүү тодолонхой, лабланхай.

Ехэл зэһэнги байна гээшэбди.

В. ЕРЕМЕНКО,
Гусиноозерскын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

ИЮНИИН
12
СССР-эй Верховно Советдэ һунгалта
Бултадаа һунгалтада хабаадая!

ҮНЭХӨӨРӨӨЛ УРАН ГАРТА

Июниин 12-то болохо һунгалтада хабаадаха хүнүүд хүдэлмэришэн-новаторай түлөө дуугаа үгэхэнь. Энэмнай хэн бэ гэхэдэ, үг гарбалаараа хүдэлмэришэн ябаһан, мүнөө мяха-консервын комбинадай түрүү новаторнуудай нэгэн Владимир Иванович Немочин!

Арбан табатайһаа ажалда орожо, мяха-консервын комбинадай олон тоото хүдэлмэришэдэй нэгэн болоо һэн. Гүлмэр залуу хүбүүнэй һаял хүдэлмэри хэжэ, һуража, ажалай онол аргатай танилсажа ябатарнь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда мордохо ээлжээниинь 1942 ондо хүрэжэ ерээ бэлэй.

Владимир Иванович дайнда мордоһон жэлдээ Ленинградска фронт хүрэжэ, фашис эзэмдэгшэдһээ Октябриин революциин үлгы хамгаалалсажа эхилһэн байгаа. Хатуу шэрүүн дайнай жэлнүүдтэ гурба дахин шархатаашье һаа, Гитлерэй эшээндэ хүрэжэ, дайгаа даралсажа, дааган һүүлдэлсэжэ, түрэл нютагаа бусажа ерэһэн. Сэрэгшэ ябахадаа ленинскэ комсомолой, партиин гэшүүн болоһон.

Владимир Немочиной түрэл Улаан-Үдээ бусажа ерэхэдэнь, мяха-консервын комбинадай бүхы цех, участогуудта ехэнхидээ эхэнэрнүүд, ажалай наһа гүйсөөдүй эдиршүүл, үбгэд, хүгшэд ажаллажа байгаа бэлэй. Тиихэ үедэ ехэ багагүй шадаха зэргээрээ хүдэлмэри хэжэ, Эхэ орондоо шухала хэрэгтэй продукци үгэлсэжэ байһан үе. Манай ороной эрхэтэдэй нангин энэ уялга хаа хаанагүй дэлгэрһэн һааб даа. Харин мүнөө...

Юрын нюдөөр хаража хүсэхөөр бэшэ зэлэ татаһан мантан томо барилганууд, огторгой хүрэмэ аад, уужам һаруул байра, үргэн зохид аад, һөөг бургааһаар хүреэлэгдэһэн үйлсэ, талмайнууд! Эдэ бүгэдэмнай Совет ороной эрхэтэдэй хүдэр гараар, ульгам техникын ашаар бүтээгдэжэ байһан коммунизмын асари ехэ барилганууд!..

Сэрэгшын комбинадтаа бусажа ерэхэдэ ямар байһанаа, мүнөө ямар болоо хаб гээд хаража үзэе. Тиихэдэ бүхы хүдэлмэри хүдэр бэрхэ гарай хүсөөр лэ бүтэдэг байһан. Һаял хори гаража ябаһан Владимир албанһаа ерэн сасуугаа комбинадтаа гагнууршан боложе абтаба. Тиихэдэ гагнууршан гээшэ консервнэ заводто хараха байха хүнүүдэй нэгэн байгаа. Юуб гэхэдэ, нэгэшье баанха консервэ һайнаар гагнангүй хандаа хэхэгүйш, аян замдань ябуулхашьегүйш. Владимир Иванович эдэ бүгэдые хаража, тооложо үзэһэнэйнгөө удаа үйлэдбэреэ оньһожоруулха гэһэн зорилго урдаа табижа эхилһэн...

Тэрэ гэһэнһээ уламжалан В. И. Немочиной ухаан бодолойнь гүйсэ улам түргэдэжэ, тэрэ сүлөөтэй сагтаа элдэб журналнуудые уншадаг боложе, урдаа табиһан асуудалаа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ эхилбэ. Энэнь цехэй бүхы хүдэлмэришэдэй зүгһөө һайшаагдаа бэлэй. Ухаалан зохёолго, уралан нарижуулгын һабагшатай танилсаһан Владимир Иванович жэл бүхэндэ хэдэ хэдэн үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, заводтоо олон мянган түхэригэй арьбалалта алмалта хэхэ арга олгоһон байха. Ухаансар бэрхэ хүнэй гарта ямаршье зэмсэг, оньһото техникэ ульгамаар хүдэлдэг. Нэгэтэ комбинадта колбасагай мяха хэршэдэг автомадай ерэхэдэнь, тэрэниие консервэ гаргадаг үйлэдбэридэ тааруулха болол түрэбэ. Энэньшье бүтэжэ, гараар хэгдэдэг баһа нэгэ хүдэлмэри оньһон аргаар хэгдэдэг болобо.

 АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

— Манай хүдэлмэришэдэй дунда Владимир Иванович мэтэ комбинадайнгаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө оролдодог хүн үсөөн байха. Энээн тухай нэгэ баримта хэлэһүүб,—гээд комбинадай колбасна заводой мастер, Социалис Ажалай Герой Клавдия Ивановна Филиппова хөөрэнэ.

—Он жэлыеньшье һананагүйб, —гээд нүхэр Филиппова хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.—Манай заводто консервын баанхада хэм хэмжүүрөөрнь мяха хэхэ түсхай автомат ерэһэн байгаа. Юушье хэлэхэгүйш, яһала һайн техникэ. Зүгөөр манай хүдэлмэришэд консэрвэдэ хэгдэхэ өөхыень баанхада гараараа хэдэг һэн. Харин нэгэтэ үглөөгүүр ажалдаа ерэн гэһээмнай, Владимир Иванович энэ хүдэлмэриие оньһон аргаар бүтээгдэдэг болгожорхиһон байгаа.

Нэгэ халаанда 50.000 баанха консервэ. Бодоод үзэе, хэды олон хүн эндэ хэрэгтэй болоноб? Ухаан бодолоо гүйлгэжэ, эдэ бүгэдые оньһожоруулһанай ашаар эдэнэр тэрэ хүдэлмэриһөө сүлөө боложе, комбинадайнгаа ондоо ажалда хүдэлхэ болоһон.

Юрэдөө, сэхынь хэлэхэдэ, Владимир Иванович он жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри шэнэ оньһон арга үйлэдбэридэ хэрэглэжэ, сугтаа ажалладаг нүхэдтөө нэгэл һайн туһа, эрхим бэлэг асарһан лэ байдаг. Үнгэрһэн долоон жэлэй туршада нүхэр Немочин 14 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдөө, хэды ехэ алмалта хээ гээшэб.

«РСФСР-эй габьяата ухаалан зохёогшо, уралан нарижуулагша» гэһэн хүндэтэ нэрэ В. И. Немочиндо олгогдоһон байна.

Улаан-Үдын мяха-консервын, мелькомбинадуудай, спиртын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, алба хаагшад һунгуулиин урда тээ болоһон суглаанууд дээрээ Владимир Иванович Немочиной нэрэ нэрлэжэ, юрын хүдэлмэришэндэ өөһэдынгөө этигэл найдабари үзүүлһэн байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

БУЛТА ДУУГАА ҮГЭХЭ

СССР-эй Верховно Советдэ һунгаха үдэр хоёр хоногтоо ороо. Энэ үдэртэ хаа хаанагүй ехэ бэлэдхэлэй хэгдэжэ байһаниинь мэдээжэ. ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэдэй городогой 19-дэхи һунгуулиин участогай агитпунктда үглөөнэй 10 сагһаа эхилэн үдэшын 10 саг хүрэтэр хүн зон таһардаггүй, орожо гаражал байдаг. Тэндэ ойлгогдоогүй асуудал бүхэндөө һунгагшад дүүрэн харюу абаха аргатай. Һунгуули тушаа литература, «Стол-справок» тэдэнэртэ мүн туһална.

Городок соогоо тус һунгуулиин участок эгээл томохон участогуудай нэгэн юм. Эндэ хоёр мянга гаран һунгагшад списогтэ оруулагданхай.

128 агитаторнууд һунгагшадай дунда ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Һунгагша бүхэн Верховно Советдэ һунгаха һунгуулиин Дүримтэй һайса танилсанхай. СССР-эй Верховно Советэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэжэ, бүридхэлдэ абтаһан Борис Захарович Поздеевэй, Михаил Алексеевич Ясновой, Серафим Иванович Исаевай ниитэ ажал ябуулгатай һунгагшад танилсуулагдаа.

Июниин 12-то, бүгэдэ арадай һайндэртэ, һунгагша бүхэн бултадаа һунгуулида хабаадажа, партийна болон партийнабэшэ блогой кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхэнь найдамтай.

Мэнэ һаяхан агитпунктда агитаторнуудай зүблөөн болобо. Хэһэн ажалайнгаа зарим дүнгүүдые тэдэнэр хамталан, шүүмжэлэн хаража, ээлжээтэ зорилгонуудаа тодорхойлоо.

Г. ДАНЗАНОВ,
заводоуправлениин партийна эхин организациин секретарь.

НЯГТА ХОЛБООТОЙГООР...

— Иимэ орой хайшаа яаража ябанаш?

— Агитпунктдаа aаб даа.

«Победа» колхозой агитпунктнуудта эдэ үдэрнүүдтэ хүнүүд олоороо ерэнэ. Малшад, һаалишад, таряашад лекци, хөөрөөнүүдые шагнажа сүлөөтэй сагаа үнгэргэн, Эхэ оронойнгоо, республикынгаа һонинуудтай танилсана.

Агитаторнууд колхозой гүүртэнүүд болон отаранууд дээгүүр саг үргэлжэ ябана.

Һунгуулиин урда тээхи ойлгууламжын хүдэлмэри Нарһатын совхоздо һайнаар үнгэргэгдэнэ.

— Үхэр тосхоной багшанар болон хүдөөгэй интеллигенциин бусад түлөөлэгшэд ехэ хүдэлмэри үнгэргэнэ,—гэжэ совхозой агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Аюшеев хөөрэнэ.—Тэдэнэр саг үргэлжэ үйлэдбэриин газарнуудаар ябана, совхозойнгоо мүнөөнэй ажабайдалтай, ажахын зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор хөөрэлдөөгөө үнгэргэнэ.

СССР-эй Верховно Советдэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ хабаадалсаһан «Победа» колхозой малшад һайн амжалтануудые туйлана. Хадаригай һүнэй гүүртын һаалишад һү һааха хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин эхеэр дүүргээд, мүнөө хоёрдохи хахад жэлэй даабаряар ажаллана.

М. ЯКОВЛЕВ.

Ярууна.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхоз 500 гектар нуга сабшалантай. Тэрээнэйнь 270 гектарынь уһалагдадаг. Колхозой луговодууд сабшалантаа нэгэ дахин уһалжа дүүргээд, хоёрдохёо уһалжа дүүргүүтэй байна. Луговодууд А. Е. Черкасов (баруун гарһаа), Г. И. Варфоломеев гэгшэд 128 гектар сабшалангайнгаа һүүлшын гектарыень хоёрдохёо уһалжа байна. Эдэнэр мүнөө жэл даалгагдаһан участогай гектар бүриһөө 20 центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряахабди гэжэ уялга абаад ажаллажа байнад.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр

ХОРИ. Минии һайн мэдэхэ тосхон. Буряадай түүхэдэшье яһала бэшэгдэһэн байха. Анха мүндэлһэн сагһаа хойшо захиргаанай түб һуурин ходо байһан юм. Урдань Хориин степной дүүмэ гэжэ хори буряадай дээдэ захиргаан эндэ оршоһон гэхэ. Мүнөөшье урданай үбгэд, хүгшэд Хори тосхоной зүүн урдахи углууе Дүүмэ гэлсэдэг. Тэрэшье урда сагта байһан хэрэг ааб даа.

ВЦИК-эй Президиумэй 1923 оной майн 30-най тогтоолоор Буряад-Монголой Автономито Совет Социалис Республикын байгуулагдаһанай удаа дараа тэрэ жэлэй декабриин 12-то тогтоогдоһон түрүүшын юһэн аймагуудай нэгэниинь Хориин аймаг һэн. Тэрэл сагһаа хойшо Хори тосхон тус аймагай центр байһаар. Базаар Дүүмэ хоёрой хоорондо нэлэнхы тала байгша һэн. Харин мүнөө....

Энээн руу һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада ябаагүй хүн мүнөө Хори ошоо һаа гайхахал. Шэнэ гэрнүүдэй олоор бодоһониинь һонирхолтой. Хоёр-гурбан дабхар шулуун гэрнүүд. Үдын баруун бэедэ больнична городок гэжэ ямар ехэ барилга хэгдэжэ байгаа юм. Айлнуудай үмсын гэрнүүд дандаа томонууд, шиферээр хушажархинхай, үйлсэ тээгээ элдэб модо таринхай.

Хүн зон гээшэ айхабтар баян дэлгэр, ажана тэниглэн, гүйсэд хангагданги һуудаг болоһыень эдэ бүхы үзэсхэлэнтэ хубилалта гэршэлжэ үгэнэл. Тиимэ байха ёһотойшье. Манай түрэл парти, советскэ правительство оронойнгоо айл аймагуудай, хүн бүхэнэй ажаһуудал һайжаруулхын хойноһоо али зэргэ анхарал оролдолго гаргана гээшэб. Хүдөө ажахы дээрэ, промышленна предприяти дээрэ хүдэлжэ ябадаг ажалшад тушаа партиин ЦК-гай мартын ба сентябриин Пленумүүд анхаралаа хэды ехээр хандуулааб!

Коммунис партиин XXIII съезд СССР-эй арадай ажахые 1966—1970 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдые баталан абаа. Энээниие хүн бүхэн баяр баясхалантайгаар угтан хүлеэгээ. Шэнэ табан жэл хадаа совет арадай ажаһуудалай материальна талаар эрилтын хэмжээе улам дээшэлүүлжэ, ажана тэниглэн байдал хангаха табан жэл гэжэ алдаршанхай. Һаяар болохо СССР-эй Верховно Советэй сесси болбол энэ ушарые хуулита хэрэг болгохонь.

Гэхэтэй хамта, үнөөхи Хори тухайгаа хөөрэхэ дурамни хүрэнэ. СССР-эй Верховно Советэй ээлжээтэ һунгалтын бүри мэнэ гэһээр болохоёо байхадань, энээхэн хоёр һунгалтын хоорондо Хори тосхондо болоһон үшөө нэгэ хэдэн жэшээнүүдые харуулхые хүсэгдэнэ. Тиигээдшье манай арад зон хоёр һунгалтын хоорондо болоһон гайхамшаг ехэ амжалтаяа, хэгдэжэ байгаа хэрэг үйлэеэ согсолжо, үрэ дүнгыень шэнжэлэн харадаг заншалтай. Хори тосхоной жэл бүри томожожо, хүдэржэжэ байһые хүн зонойнь ургалта гэршэлжэ үгэнэ. Энээхэн дүрбэн жэл соо мянга гурбан зуугаад хүн нэмээ бшуу.

Жэ хангалтгүые һайжаруулха зорилгоор жоритой юумэн бүтээгдэжэ байна. Гурбан дабхар, хажуудаа олон янзын барилгатай больницын томо гэр Хори орохо харгы дээрэтнай мантайн угтаха. 1962 ондо һуури табигдажа эхилһэн энэ барилга дүүрэхэ тээшээ тэгүүлэнхэй. Табин-жаран хүнэй һууритай гостиница, склад болон холодильнигаар хангагданхай комиссионно магазин, оньһожоруулагдамал, пекарни ашаглалгада ороһоор үнинэй. Шэтын трактаар баруулжа зүүлжээ, урагша хойшоо аяншалаашадай зог татажа, хоол бариха столово Первомайска үйлсэдэ нёдондо нээгдээ. Тэрэнэй

ШЭНЭ ХОРИИН ШЭНЖЭ

Дүрбэн жэлэй саада тээ Хоридо 1100 шахуу эдиршүүл нэгэ һургуулида һурадаг һаа, эгээ мүнөө арба нэгэн жэлэй дунда һургуулида 1300 шабинар һуража байна. Тиихэдэ тосхоной зүүн хубидань үшөө нэгэ найман жэлэй һургуулиин байшан нёдондо ашаглалгада үгтэжэ, тэндэ 432 үхибүүд эрдэм наукын орьёл өөдэ дабшажа ябана.

Хориин сельскэ Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Доржи Цыренович Цыренов энэ тосхоной дээдэ тушаалта байһаар арба гаран жэл болошобо хаш. Мүнөө ябахадаа кабинедтэнь орожо хөөрэлдэбэбди.

— Юрэдөө, Хоримнай жэлһээ жэлдэ ехэ боложе байна. Үнгэрхэдөө, шэнэ бии болоһон, эхи табижа байһан үйлсэнүүдтээ нэрыень үгэжэ үрдинэгүйбди,—гээд түрүүлэгшэ хөөрэжэ ороно.—Айлнуудай гэрые номерлохо, хуушаниень шэнэлхэ гээшэ баһа нэгэ уршагтай ехэ хэрэг. Энэ урдуур «Заводская» гэжэ ехэ үйлсэ шэнээр бии болоо. Тэндэ барилгашадай, Хориин леспромхозой хүдэлмэрилэгшэдэй байрын хэдэн томо гэрнүүд байха. Хэжэнгын үйлсын арада, Зэргэлэйн эрьеэр, Первомайскын араар, Үдын эрьедэ зурыжа байгаа үйлсэнүүд үшөө нэрэгүй байһаар. Үшөө юун болооб? Аа, «Анинская», «Вселенная», «Комсомольский переулок» гэжэ үйлсэнүүд энэ үедэ шэнээр бии болоо һэмнай.

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй үедэ ажалшан зоной эрилтэ хэрэглэмжээ хангалтгүй... хажуудань буфедтэй, хэлхээ холбооной таһагтай автовокзал шэнээр баригданхай, иишэ тиишэ ябаха зондо ехэ һайн болоо.

Советскэ үйлсэдэ, Советүүдэй байшан тушаа хоёр дабхар сагаан байшан. Тэг дундань, армаг доронь «КПСС» гэжэ аржытар һиилээтэй. Мэдээжэ ааб даа. Эндэ хэзээшье партиин Хориин райком нүүжэ ороо юм байна гэжэ дары ойлгохоор. Урагшалхадатнай Культурын байшан столово хоёрой хоорондо, Октябрьска үйлсын эгээл аманда, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда ами наһаяа үтэһэн нютагайнгаа алдар суута баатар хүбүүдэй дурасхаалые мүнхэлһэн алта гүйлгэһэн мантан томо хүшөө байха.

Байгша оной июниин 12-то заралагдаһан СССР-эй Верховно Советэй һунгалтые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахые эрмэлзэжэ байһан хориинхид мүнөө түрэл тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо гэжэ сүлөө забгүй.

Зүб ааб даа. КПСС-эй өөрынгөө райкомой нэгэдэхи секретарь Бальжинима Тудупович Аюровые гүрэн түрынгөө дээдэ органдо һунгагдаха депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ хуби заяатай байһан Хориин ажалшад өөһэдынгөө нэрэ хүндые улам дээрэ үргэхэ, түрэл тосхоноо эгээл болбосон һайхан шарайтай болгохо гэжэ оролдохо ёһотойшье ха юм даа.

Зориһондоо хүрэхэшье байха...

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

ОРОО ҺАА, ШАНАЛХАГҮЙТ

БУРЯАДАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ИНСТИТУТ анха түрүүн 1933 ондо байгуулагдажа, мүнөө Советскэ Союзай зүүн зүгтэхи хүдөө ажахын томохон дээдэ һургуулинуудай нэгэниинь боложо шадаһан байна. Тэндэ һуралсаһан мэргэжэлтэд Зүүн Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй олохон ажахынуудта хүдэлдэг.

Энэ институтда ороошод агроном, агрохимик, ветврач, зоотехник, инженер-механик, бухгалтер-экономист, агроном-экономист гэхэ мэтын дээдэ мэргэжэл шудалдаг.

Хүдөө ажахын ерээдүйн мэргэжэлтэдэй һайнаар һуралсахын, эрдэм шэнжэлгын хүдэлмэридэ хабаадалсахын тулада институтда бүхы эрхэ нүхэсэл байгуулагданхай.

Гол ехэ байшаниинь үндэр, һаруул, уужам юм. Лекционно зал болон аудиторинууд соонь шухала түхеэрэлгэ, мебель түгэс бии. Өөрын автоматическа телефонно станци бүхы институт доторoo, мүн городтой харилсаа холбоо байгуулдаг. Институдай радиоузел доторойнгоо мэдээсэлнүүдые, радиогазетэ, студентнэр болон багшанарай үгэ хэлэлгые дамжуулдаг юм. Гурбадахи дабхартань 630 хүнэй һууритай, киногой үргэн ехэ экран табюулһан актова зал, тус бүридөө 200 хүнэй һууритай лекционно хоёр зал, 500 дүрбэлжэн метр талмайтай спортивна зал бии. Газар дорохи дабхартань буудалгын бүтүү тир түхеэрэгдэнхэй.

Институдай библиотекэдэ 140 мянган боти һуралсалай болон эрдэм ухаанай номууд тоологдоно, 240 хүнэй һууритай уншалгын зал бии.

Гол ехэ байшангһаа холо бэшэ 640 хүнэй һууритай, студентнэрэй ажаһууха дүрбэн дабхар гурбан ехэ байранууд, мүн тэндэнь 200 хүнэй һууритай хоёр дабхар столово баригданхай юм.

Анатомическа корпус болон механизациин факультедэй байра барихын тула тэдээнэй талмайнуудые бэлэдхэбэ. Мүн һуралсалай полигон баригдахаар хараалагдана. Гэр байрануудай хоорондо үргэлжэдөө асфальт дэбдигдэжэ, модо болон сэсэгүүд таригдаха, һандалинууд табигдаха юм. Энэмнай иихэдээ Буряадай хүдөө ажахын институдай студенческэ городок болоолтой.

Эндэ ургамал тарялаланда, табан хушуун малда дуратайшуул һуралсаха, байрлахые хүсэдэг, хүдөө ажахыгаар тон шухала мэргэжэлнүүдые шудалжа гарадаг байна. Гадна шэдитэ хими болон оньһон машинануудта дуратайшуул, эрдэмтэд болохо эрмэлзэлгэтэй залуушуул иишэмнай уригдадаг.

Институднай зургаан янзын факультетэйтэй. Эндэ дүй дүршэлтэй 200 гаран багшанар хэшээлнүүдые үнгэргэдэг. Тэдэнэй дунда 8 профессор болон докторнууд, 100 гаран доцент болон эрдэмэй кандидадууд тоологдоно.

Институднай 7946 гектар талмайтай һуралсалай ажахытай. Эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэри хэхын тула үрэ жэмэсэй станцитай. Эндэ студентнүүд түрүүшын курсһаа эхилээд лэ хүдэлдэг. Һүүлшын курсын урда тээ Буряадай АССР-эй, Шэтын болон Эрхүүгэй областьнуудай колхоз, совхозуудта ошожо, ажалай амта танидаг.

«Черемушки» гэжэ бэеэ элүүржүүлгын лагерьтайбди.

Мүнөө үедэ манай институтда 4500 гаран студент, тэрэ тоодо 2 мянга гаран хүн очноор һуралсадаг. Аспирантуратайбди. Тэндэмнай 40-өөд аспирантнууд тоологдоно.

Институтда Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй һургуули тоготоогдонхой. Энэмнай ойрын сагта амяараа факультет болгогдохо юм.

Институтнай жэл бүри Советскэ Союзай 25 ондоо үндэһэ яһатанай 500 гаран мэргэжэлтэдые гаргажа байдаг. Совет байгуулалтын гайхамшаг шанар шэнжые, манай орон дотор бүхы яһатанай аб адлихан эрхэтэй байһаниие студентнэрэймнай бүридэл эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. Дээдэ һургуулиемнай дүүргээшэдэй зариманиинь ажахын болон партийна хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ эльгээгдэнэ, институтдаа хүдэлхөөр орхигдоно.

Залуушуул институтда һуража байха үедөө дуратай мэргэжэлээ шудалхаһаа гадна, соёл болбосоролоо дээшэлүүлдэг: театрнуудта ошодог, городой предприятинуудаар аяншалга хэдэг, лекци болон үгэ буляалдаануудта олон кружогуудта хабаадалсадаг. Спортивна арбан янзын секцинүүдтэ 1300 гаран студент бэе махабадаа бэхижүүлдэг. Институдай шуран габшагайшуулай бүлэгүүд городой болон зональна мүрысөөнүүдтэ оролсодог. Шатаршадай бүлэг хотын, республикын болон облпрофсоведэй, Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй зонын чемпион болонхой. Спортын мастернуудай тоо жэлһээ жэлдэ олошорно.

Оюутанай уран һайханай бүлгэмэйхид Москвада болоһон залуушуулай болон студентнэрэй уласхоорондын фестивальда хабаадалсаха хүндэтэ эрхэ олоһон бэлэй.

Манай институтда дунда һургуулитай, 35 хүрэтэр наһатай хүнүүд, очно отделенидэ заочнодо — наһанай ямаршье хизаарлалтагүйгөөр абтадаг юм. Зүгөөр тиихэдэ оролгын шалгалта бариха, хүдэлжэ гү, али һуража байһан газарһаа һайн зууршалга хэрэгтэй болоно.

Хүдэлжэ байһан аад лэ, промышленна предприятиин, барилгын, колхоз болон совхозой зүгһөө түлбэри абалсаха эрхэтэй, оролгынгоо шалгалта амжалтатайгаар бариһан хүнүүд институтда нэн түрүүшын ээлжээндэ абтаха юм.

Һайнаар һуралсаашад түрүүшын курсһаа дүрбэдэхи курс хүрэтэр 35 түхэригэй, табадахи курсда 40 түхэригэй тэдхэмжэ һара бүхэндэ абажа байха юм.

Ондоо городойхин хамтын байрада түбхинүүлэгдэхэ.

Институтда орохо тухай мэдүүлгэеэ июлиин 31 хүрэтэр барижа үрдихэ, һүүлээрнь оролгын шалгалтые августын 1-һээ 20 болотор бариха юм. Оролгын экзамен үгэхэеэ ерээшэд хамтын байрада байлгагдана.

Манай институтда ерэжэ орыт. Ороо һаа, шаналхагүйт!

М. ЖАМЬЯНОВ,
Буряадай хүдөө ажахын институдай һуралсалай таһагай начальник.

Һаяхан Буряадай багшанарай институдай хоёрдохи курсын физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй боксернууд мүрысөөндэ хабаадалсаад, командаараа Улаан-Үдын дээдэ һургуулинуудай дунда түрүү һуури эзэлээ. Зураг дээрэ: тус институдай боксернууд Анатолий Егунов, Владимир Бадмаев, Григорий Чембеев, Виктор Алимасов, Виктор Понушков, Григорий Ергодоев, Эдуард Мостипан гэгшэд мүрысөөнэй һүүлээр.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗОНЫН ЧЕМПИОН

УССУРИИСК. «Спартак» бүлгэмэй спортсменүүдэй хоорондо велосипедээр зоно хоорондын мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Энэ мүрысөөндэ хабаадалсаһан манай республикын «Спартак» бүлгэмэй спортсменүүд һайн амжалта түйлаба. Бэшүүрэй дунда һургуулиин багша Петр Ефимов 25 километрэй зайда урилдахадаа, бултаниие ахижа, зонын чемпионой нэрэ зэргэдэ хоёрдохи жэлээ хүртэбэ. Петр Ефимов энэ зайе 38 минута 19 секундэ соо гаталһан. Нүгөөдэ манай спортсмен, СССР-эй спортын мастер Вячеслав Щеглатов энэ зайда урилдахадаа, удаадахи һуури эзэлһэн байна. Эхэнэрнүүдэй дунда болоһон урилдаанда Тамара Бердникова 15 километрэй зайе 23 минута 49 секундэ соо гаталжа, мастерта кандидадай нормо дүүргэбэ. Хойто үдэрынь мүрысөөнэй дүн гаргахада, манай спортсменүүд Олег Пономарев, Валерий Павлюченко, Вячеслав Щеглатов, Петр Ефимов гэгшэд командаяа түрүү һууридa гаргажа шадаһан байна. Эхэнэрнүүдэй команда түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ерэһэн байна.

В. ГОРЮНОВ,
СССР-эй спортын мастер, мүрысөөнэй судья.

ҺҮҮЛШЫН ХОНХО

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Хэжэнгын дунда һургуулиин талмай дээрэ мянга гаран эдир һурагшад сугларба. Тэдэнэр бултадаа һайндэрэйхеэр хубсаланхай, омогтой хүхюунүүд. Эхин классуудайхидынь баглаа сэсэгүүдые баринхай. Мүнөөдэр һурагшадай эгээл баяртай үдэр. Һүүлшын хонхо.

Эндэ сугларһан 120 эдир хүбүүд, басагад болбосоролой аттестат абаад, ажабайдалай үргэн ехэ замда гарахань бшуу. Бултанайнь зорилго нэгэн.

Хэтэ наһандаа мартагдахагүй баяр баясхалангай энэ үдэр эдир һурагшад арба гаран жэлдэ эрдэм номдо һургаһан хүндэтэ багшанартаа үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэжэ, ажалдаа бүри ехэ амжалта түйлахые, элүүр энхэ ябахыень хүсэбэ. Хуушанай багшанар Е. П. Ромаева, А. Д. Жамбалова гэгшэд үхибүүдээ үнэн зүрхэнһөө амаршалан, саашанхи һургуулидаа, ажалдаашье амжалтатай ябахыень хүбүүд, басагадта юрөөбэ.

Удаань 11-дэхи классай эрхим һурагшад Б. Содномов, В. Мальцева гэгшэд хүндэтэ багшанартаа баясхалан хүргөөд, шалгалтаяа эрхим һайнаар барижа, дээдэ һургуулида орохошье, түрэл совхоздоошье үлэхэ зорилготойбди гэжэ мэдүүлбэ. Һүүлээрнь совхозой парткомой секретарь Г. С. Сангадиев һурагшадые амаршалха зуураа, совхоздоо зарим нэгэнэй үлэжэ ажаллахыень уряалба. Энээнэй һүүлээр эхин классуудай һурагшад 10—11-дэхи классуудые дүүргэжэ гарахаа байгшадта гоё һайхан баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Иигээд лэ һүүлшын хонхо жэнгиржэ, олоной зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэбэ. Шалгалтань эхилжэ, мүнөө тэрэнээ эрхимээр үгэхыень хүсэнэбди.

П. СОДБОЕВ.

ТОБШОХОНООР

☆ Мүнөө хотымнай үйлсэ бүхэндэ харгы заһабарилгын хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Тэдэнэй нэгэн — Октябрьска районой Бульварна үйлсэ болоно. Энэ үйлсэ бии болоһоор һаяханай юм. Мүнөө эндэ ябаган харгы, мүн автомашинануудай ябамаар гоё һайн харгы шэнээр татагдажа эхилбэ.

К. ДИМОВ.

☆ Хэжэнгын Могсохон тосхоной гудамжануудай захаар һөөг бургааһан һуулгагдажа дүүрэбэ. Тосхоноо гоёон шэмэглэлгэдэ нютагай үбгэд, һурагшад ехэ олоороо хабаадалсаа.

Ш. ЦЫВАНОВ.

☆ Нарһатын хэлхеэ холбооной конторододо үнэн шударгы ажалаараа суурхаһан хүдэлмэрилэгшэд олон юм. Эндэ, һүни, үдэргүй хүдэлдэг телефонистканууд Анна Белоусова, Валентина Истомина, телеграфисткануyд Вера Туезова, Мотя Кривошеева, Любовь Белоусова гэгшэд хүн зондоо хүндэтэй.

В. БАЙБОРОДИН.

Бельгиин компартиин мэдүүлгэ

БРЮССЕЛЬ, июниин 8. (ТАСС-ай тусхай корр.). Бельгиин компартиин политбюро НАТО-гой Европодохи нэгэдхэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дээдэ командованиин ставкые Бельгиин территори дээрэ абаашахыень Бельгиин правительствын зүбшөөрхэ һанаатай байһые эрид буруушааһан мэдүүлгэ мүнөөдэр тунхаглаа.

«Драпо Руж» газетэдэ тунхаглагдаһан КПБ-гэй Политбюрогой мэдүүлгэ дотор ингэжэ хэлэгдэнэ: «Бельгиин правительство Вашингтоной ба Бонной эрилтэнүүдтэ буулта хэжэ, өөрынгөө орониие сэрэгэй хархис бүлэглэлдэ бүри ехээр хүрмэхэ аюул тохёолдуулба. Энэ бүлэглэлэй эзэниинь арадуудай сүлөө тухай яаһан худал хуурмагаар хэлэдэг байһанзаа Вьетнамдахи зэрлиг муухай дайгаар элишэлэн харуулаа».

Сириин профсоюзуудай федерациин уряа

ДАМАСК. (ТАСС). Сириин хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай бүгэдэниитын федерациин хархис ябуулгануудта, империализмда эсэргүүсэн тэмсэгшэ Сириин хүдэлмэришэдые дэмжэхыень уряалжа, араб оронуудай, бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэдтэ хандаба.

Англо-американска империализм ба араб оронуудай хархис этэгээдүүд Сиридэхи революционно шэнэдхэлгэнүүдтэ һаад тойбо татахын тула Сириие хүреэлхэ һэдэлгэ гаргана. Империалис хорото ябуулгануудые далалха халха болоһон исламска пакт гэдэг нимэл зорилготой байна гэжэ федерациин уряа бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

ДРВ-дэ буудуулан унагаагдаба

ХАНОЙ, июниин 7. (ТАСС). Хүсэд тодорхойлогдоһон мэдээнэй ёһоор Вьетнамай Арадай армиин агаарһаа хамгаалха частьнууд Куангбинь провинцида июниин 5-да Америкын 2 самолет буудажа унагаагаа. Майн 28 болон июниин 1-дэ Нгеан провинцида Америкын 2 самолёт унагаагдаа.

Вьетнамай информационно агентствын дамжуулһанай ёһоор Вьетнамай Демократическа Республикын газар дээрэ хамтадаа 1.098 американ самолёт буудуулжа унаһан байна.

Мүрдэлгэшэдэй гээлтэ хоролто

ХАНОЙ, июниин 8. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхэ армиин сэрэгшэд апрелиин 15-һаа майн 31 хүрэтэр Тхыаткиен провинцида дайлалдахадаа, дайсанай 410 солдат ба офицерые, тэрэ тоодо американска далайн ябаган сэрэгэй 350 солдадые үгы хээ гэжэ, Урда Вьетнамай «Сүлөөлэлгэ» агентствын дамжуулгые дурдан, ВИА мэдээсэбэ.

Тэрээнһээ гадна, американецууд эдэ байлдаануудай үедэ 155 ба 105 миллиметрэй табан ехэ буу, найман танк ба хуягта транспортернуудаа алдаһан байна.

ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгэ

ХАНОЙ, июниин 8. (ТАСС). Баруун Германиин арад зоной, бүхы дэлхэйн түрүү үзэл бодолтой хүнүүдэй улам ехээр буруушаажа байбашье, Баруун Германиин правительство хүнүүдые, материалнуудые эльгээжэ, Урда Вьетнамдахи эзэрхэг түримхэй дайндань США-гай правительствада үзүүлдэг туһаламжаяа үсэд нэтэрүүгээр үргэдхэнэ гэжэ ДРВ-гэй МИД-эй тунхаглууһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Вьетнамдахи дайнда хэрэглэгдэхэ артиллери, һомо ба сэрэгэй бусад хэрэгсэлнүүдые США-да бүри ехээр үгэхэбди гэжэ Баруун Германиин обороной министр һаяшаг Холбоото Штадуудта ошоод байха үедөө мэдүүлээ. Энэнь 300 миллион маркын сэнтэй болохо юм ха гэжэ ВИА агентствын дамжуулһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Тэрээнһээ гадна, Баруун Германиин правительство Вьетнамда дайлалдажа байгаа американска агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдтэ орохыень өөрынгөө летчигуудта зүбшөөгөө.

США-да геофизическэ обсерватори табигдаба

НЬЮ-ЙОРК, июниин 7. ТАСС-ай корреспондент Л. Ядрошников ингэжэ дамжуулна:

Үсэгэлдэр нютагай сагаар 10 час 48 минутада «Атлас-Аджена» гэжэ ракетын ашаар «Ого-3»—гэжэ хэмэл одон—газарые тойрон дабшаха геофизическэ обсерватори Кеннедиин нэрэмжэтэ хушуун дээрэһээ табигдаа.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Фашизмда эсэргүү тэмсэлшэдые мүрдэнэ

ПАРИЖ, июниин 8. (ТАСС). Мадридай сүүд фашизмда эсэргүү гурбан тэмсэлшые — Варитано, Унзукрада, Блкиола гэгшэдые—14 һара түрмэдэ хааха, 20 мянган песет яла түлүүлхэ гэжэ шиидхээ гээд «Юманите» газетэ тэмдэглэбэ. «Нюуса номнол» хээ гэжэ гэмнэгдэһэн испан патриодууд 1966 оной эхеэр түрмэдэ хаагдаһан юм.

Пентагоной түсэб

НЬЮ-ЙОРК, июниин 8. (ТАСС). США-гай правительство Вьетнамдахи зэбсэгтэ добтолгоёо улам үргэдхэхэ бэлэдхэл хэнэ. Энэ жэлэй эсэс тээшэ Холбоото Штадууд Урда Вьетнамдахи сэрэгүүдэйнгээ тооe 400 мянган хүн болгохо һанаатай гэжэ «Нью-Йорк Таймс» вашингтондохи корреспондент Бичер мүнөөдэр мэдээсэбэ. Американска командовани Сайгониие Гуэтэй холбодог автострадада хиналта тогтоохо, Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын отрядуудые ороной дотоодо районууд худар түрихэ зорилгоор нэмэлтэ хүсэ хэрэглэхэ һанаатай гэжэ Бичер бэшэнэ.

Турциин сенадай һунгалта

СТАМБУЛ, июниин 8. (ТАСС). Турциин национальна ехэ суглаанай республиканска сенадта июниин 5-най үдэр хэдэн гэшүүдэй һунгагдаһан дүн эндэ соносхогдоо. Үнэн зүбые сахигша гэйһэн нэрэтэй партн 52 һууриин 35-ые, арадай республиканска парти—13-ые, бусад партинууд —нэжээдые эзэлбэ.

Панамада буһалгаан болоно

ПАНАМА, июниин 8. ТАСС-ай корр. Луис Альберто Франко Сандоваль ингэжэ дамжуулба:

Һаяхан студент Хуан Антонио Навасые хархис этэгээдүүдэй алаһан Колон хотодо дахинаа зэрлиг муухай хюдалга хэгдээ. Навасые алаа гэжэ гэмнэгдэһэн политическэ полициин байшангые тойрон зогсоһон студентнүүд худар национальна гвардиинхид буудаба. Студентнүүдэй дундаһаа хэдэн хүн алуулһан, шархатаһан байна. Абель Бравогой нэрэмжэтэ колледжиин һурагша Карлос Мэтьюс, студентка Эльвира Миранда гэгшэд больницада наһа бараа. Хүндөөр шархатаһан хэдэн хүнүүдэй эдгэхэ гү, ухаханьүшөө мэдэгдэнэгүй.

Эндэ болоһон зэрлиг хюдалга тухай һураг зэрэб, тэрэ дары бүхы город соо дуулдаад, хүдэлмэришэдэй районуудтахи хүн зон студентнэртэ туһалхаяа ерээ.

Дураа гутан зэбүүрхэһэн улад зон засагай эмхи зургаануудта добтолбо. Почто, телеграф, нютагай засагаархидай байшан, муниципалитет галдагдаа. Элдэб районуудта полициинхидтэй тулалдаан болоно. Һүрөө дарагдаһан жандарманар город соо юушье хэжэ шадахаяа болёо.

Правительствын зүгһөө Колон хото руу сэрэгүүдые эльгээбэ.

Хэрэг ушар һайн мэдэхэ хүнүүдэй хэлэһэнэй ёһоор, засагай газараархид студентнэрэй ба хүдэлмэришэдэй буһалгаа дараха зорилгоор конституциин найдуулгануудые болюулха һанаатай байна.

Буһалгаалан бодолго ниислэл хотодошье үзэгдэнэ. Национальна университедэй студентнэр национальна гвардиин зүгһөө шанга харуултай байдаг гэгээрэлэй министерствые бүһэлэн зогсобо. Эндэхи оршон байдал улам шангаржа байна.

Амгалан, нейтральна байдалай түлөө

ТОКИО, июниин 8. (ТАСС). Япон хадаа эб найрамдалай политика баримталан бэелүүлхэ, ямаршье бүлэглэлнүүдтэ хабаадахагүй ёһотой гэжэ Японой социалис парти гадаадын политическэ хараа бодолдо хабаатай проект дотороо мэдүүлбэ. Аюулгүйе сахиха японо-американска договор болюулха, американска сэрэгүүдые Японһоо гаргуулха, сэрэгэй баазануудые усадхаха шухала гэжэ социалис парти тэмдэглэнэ.

Һүүлэй үеын хэрэг ушарнуудһаа харахада, Америкын Холбоото Штадууд дэлхэйн эгээн хархис гүрэн болонхой, аюулгүйн договор гэдэг Японие дайн худар татаха аюул тохёолдуулна гэжэ проект доторнь тэмдэглэгдэнэ.

Амгалан, аюулгүй байдал ба нейтралитет хангахын тула США-гай, КНДР-эй, КНР-эй, СССР-эй Японие тойроод байдаг бусад оронуудай хабаадалгатай хамтын системэ бии болгохые социалис парти дурадхана.

Тэрэшэлэн ядерна зэбсэгһээ арсаһан, ядерна зэбсэггүй зоно Азида бии болгохо тухай деклараци Япон соносхохо зэргэтэй гэжэ социалис парти мэдүүлнэ.

Миссисипидэ буруушаалай марш эмхидхэгдэхэнь

НЬЮ-ЙОРК, июниин 8. (ТАСС). Миссисипиин штат дотор эмхидхэгдэхэ буруушаалай маршые толгойлхомнай гэжэ Негрнүүдэй граждан эрхын түлөө хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэд—Мартин Лютер Кинг, Флойд Маккиссик гэгшэд үсэгэлдэр мэдүүлээ. Негритян тэмсэлшэ Джеймс Мередидэй нюрга руунь хархис этэгээдэй буудуулжа шархатууһан газарһаа энэ дабшалга эхилхэ.

КУВЕЙТ. Кувейт орондоородой, мүн совет уран зохёолшодой номууд зониие ехээр һонирхуулна. Зураг дээрэ: Эль-Кувейтын номой магазинуудай нэгэндэ совет номуудай таһаг.

ТАСС-ай фотохронико.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Арад зоной аша туһада» гэһэн гаршаг доро һунгагшадай А. Н. Косыгинтай уулзаһан тухай мэдээсэл, тэрэ уулзалга дээрэ А. Н. Косыгинай хэлэһэн үгэ; Монголой Арадай-революционно партиин XV съездэдэ КПСС-эй Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалгын бэшэг; МНРП-гэй XV съезд дээрэ нүхэр А. Н. Шелепинэй хэлэһэн үгэ; «Космос-120» ниидэнэ» гэһэн ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда; «Ленинэй заабаряар — шэнэ илалтанууд тээшэ» гэһэн гаршаг доро М. А. Сусловай Ленинградта ошоод байһан тухай мэдээсэл; В. Харахиновай «Аршаан булагай дэлбэрдэг газарта» гэһэн репортаж-хөөрөөн.

Гурбадахи хуудаһанда: «Республикамнай һунгалтадаа бэлэдхэнэ» гэһэн таршаг доро СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэл тухай материалнууд; «Ажалай бэлэгүүд» гэһэн мэдээсэлнүүд; хилын саанаһаа ТАСС-ай эльгээһэн телеграмманууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: А. Злыгостевэй «Залуушуулай нүхэр» гэһэн корреспонденци; хүршэ областьнуудай һонинууд; мэдээсэл, соносхолнууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авнаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай сагай уларил иимэ байхаар хүлеэгдэнэ: үүлэтэйшэг байжа, республикын урда талаар зарим газарнуудта бага зэргэ бороо, зарим тээгүүр аадар орохо. Байгал шадар 15—20, бэшэ нютагуудаар 20—25 градус дулаан байха.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный —48-69, 33-61,

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни —40-49, идеологический—24-74, 60-21, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н01736. Зак. № 492.